

DARBININKAS

XLIII NR. 59

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

TREČIADENIS - TUESDAY, RUGPIŪCIO - AUGUST 13, 1958

Administracija G.Lenmore 2-6916
Redakcija G.Lenmore 5-7281

10 CENTU

Amerikos povandeniniai laivai praplaukė šiaurės aišgalį

Pirmas atvejis istorijoje. Didelė strateginė reikšmė

Nautilus, pirmasis atominės energijos varomas povandeninis laivas, pirmas praplaukė po ledu šiaurės aišgalį. Tai laikoma dideliu JAV technikos laimėjimu ir didele garbe. Tai nustelbia Sovietų pasigyrimą pirmuoju sputniku, iš kurio nėra tiek praktiškos naudos, kiek gali būti iš nuostabios Nautilus kelionės.

Laivas į kelionę išplaukė iš Havajų salų lipos 23. Laive buvo 116 vyrų įgula; vairavo jūros kapt. William R. Andersonas. Iš 6000 mylių, kurias Nautilus turėjo nuplaukti, 1,830 mylių buvo po ledu. Po ledu plaukė 4 dienas — nuo rugpiūčio 1 iki rugpiūčio 5. Šiaurės aišgalį praplaukė rugpiūčio 3 vidurnaktį Ledinis stogas viršum laivo buvo stebimas per televiziją. Kap. William R. Andersonas pareiškė kad "vaizdas buvo nuostabus". Praplaukus ledo sluoksnį, Nautilus išnoro ir paviršiu. Kapitonas W. R. Andersonas sprausminiu lėktuvu išskrido į Washingtoną, kur buvo apdovanotas medaliu. Kartu atvežtas paštas su antspaudoimis ant voku: "USS Nautilus, North Pole, 11:15 P.M. Aug. 3, 1958".

Šiaurės polių apima apie 5,400,000 kv. mylių. Ledo plotai užima apie 2,000 kv. Ledo storumas siekia iki 50 pėdų, vandens gilumas — 13,400 pėdų.

Nautilus plaukė 400 pėdų gilumoje. Jo greitis — 16 mazgų. Nautilus kelionė turi strateginės ir prekybinės reikšmės. Laivas gali slėptis po ledu be pa-

vojaus jį surasti ir sunaikinti. Jis gali pasiimti atominės raketas, kurios siekia iki 1500 mylių. Kadangi prie šiaurės vandenyno Sovietų Rusija prieina

3,000 mylių krantu, tai ji pasidaro labai atvira poledinio laivo puolimam. JAV tokių laivų turinti ir statanti 22.

Prekybai yra ta reikšmė, kad atsiveria kelias iš Pacifiko į Atlantą. Jis daug trumpesnis. Pavyzdžiui, iš Londono į Tokyو kelionė sutrumpėja per puse, iš Seattle į Oslo — visu trečdaliu.

Sausuma pirmasis šiaurės aišgalį pasiekė adm. Robert E. Peary 1909. Pirmas šiaurės aišgalį perskrido adm. E. Byrd.

PRAPLAUKĖ IR ANTRAS LAIVAS

Antrasis JAV povandeninis laivas varomas atominės energijos, vardu "Skate", perplaukė po ledu šiaurės aišgalį iš priešingos krypties. Liepos 30 jis išplaukė iš New London, Conn., Atlanto pakraščio, ir rugpiūčio 11 pro aišgalį po ledu jau pralindo. Laivas pro Beringo sąsiaurį plaukia į Pacifiką.

Užsienio atsiliepiamai

Vakarų Europoje žinias apie Nautilus kelionę laikraščiai išdėjo pirmoje vėtoje.

Svedijos spauda pabrėžia, kad JAV yra Sovietų Sąjungą pralenkusios bent vieneriais metais povandeninių atominį laivų statyme. Anglijos spauda pažymi, kad tai buvęs geriausias atsakymas į Sovietų sputniką.

Vatikano atsiliepiamai

"L'Osservatore Romano", Vatikano oficialus organas, vertindamas amerikiečių kelionę pro šiaurės aišgalį, pastebi, jog "tai yra vienas iš didžiųjų žmonių žmonijos kultūrinėje pažangoje". Taip pat pabrėžia, kad "atomo suskaldymas gali pasitarnauti daug reikšmingesniai reikalui, negu miestų naikinimas."

MACMILLANAS KIPRE

Anglijos ministras pirmininkas Macmillanas, vedęs pasitarimus su graikais Atenuose, rugpiūčio 11 užsuko į Kipro salą asmeniškai susipažinti su padėtimi. Jis lankėsi taip pat Turkijos sostinėje Ankaroje. Neramumai Kipre labai kliudo geriam savykiams su Trukija, kuri tvirtai siekia laikosi prieš Sovietų Sąjungą Artimųjų Rytų konflikte.

Lenkų katalikai į represijas atsako malda

Lenkijos kardinolas St. Wyszynski kreipėsi į visus katalikus, ragindamas melstis 12 savaitėms į Dievo Motiną. Tai turi būti lenkų tautos permaldavimo ir atsitiesimo visuotinis aktas, nes komunistų spauda yra didžiai užgavusi Dievo Motinos garbę. Specialios maldos įsakytos visose baž., koplyčiose ir vienuolynuose. Po kiekvienų mišių dar bus kalbama specialiai malda "Imperata pur re gravi" (Maldaujama didžiam dalyke). Dešimtys tūkstančių katalikų melsis Jasną Gorą, Cens-tachavoje, rugpiūčio 15. Marijos Dangun Emimo šventėje, ir, manoma, apie pusė milijono susirinks rugpiūčio 26.

Komunistų spauda Lenkijoje yra pradėjusi prieš katalikus labai aštrią akciją. Nėra tos dienos laikraščio, kad nebūtų kas nors katalikam prikišama, už-

Europos pavergtų tautų pareiškimas

Rugpiūčio 6, prieš susirenkant posėdžio Saugumo Tarybai, Pavergtųjų Europos Tautų Generalinis Komitetas pasiuntė laisvųjų valstybių — Saugumo Tarybos narių — delegatams tokią telegramą:

"Saugumo Tarybai esant sukviestai svarstyti pasiūlymo skubiai sušaukti nepaprastą Jungtinių Tautų visumos posėdį Pavergtos Europos Tautos prašo toje sesijoje svarstyti klausimus taip suformuluoti, kad būtų galima Vidurinių Rytų padėtį diskutuoti rėmuose platesnės ir daug reikšmingesnės tiesioginės bei netiesioginės agresijos, privedusios prie daugelio tautų nepriklausomybės ir laisvės praradimo.

Tikios diskusijos turi būtina apimti Vidurio ir Rytų Europos pavergtųjų tautų problemą. Jos paryškina vieną pagrindinių tautinės įtampos priežasčių: Sovietų politinį, karinį ir ekonominį rytinės Europos dalies pavergimą, įvykdyta ar tai jėga, aneksuojant Estiją, Latvija ir Lietuvą, ar tai jėga ir klasta, primetus Sovietams vergaujančius režimus Albanijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Rumunijoje ir Vengrijoje.

Tos diskusijos taip pat paneigs melagingus Sovietų premjero teigimus, kad esą komunistiniai režimai Rytų Europoje buvo įvesti laisvu atitinkamų tautų pasirinkimu ir tokie turi būti laikomi teisėtais. Tada duos Jungtinėms Tautoms jau ir taip gerokai pavėluotą progą svarstyti pasaulio įtampos priežastis ir tuo būdu patarnauti taikos reikalui.

Sovietų kaltinimų svarstymas, kai Maskva nesiliauja tyčiojusi iš Jungtinių Tautų rezoliucijos dėl Vengrijos, kai nieko nėra (Nukelta į 2 psl.)

DR. ALBERTO LERAS CARAMAGO, Kolumbijos naujai išrinktas prezidentas.

JACK THOMPSON, transporto unijos biznio agentas, areštuotas Flint, Mich.

Padegėjas mirė

Frank Kierdorf nuo apdegimo mirė rugpiūčio 7. Prieš mirdamas priėmė katalikų tikėjimą, bet palaidotas protestantų kunigo. Pora valandų prieš mirtį prisipažino padėges Flint, Mich. Lateille valyklai. Gaisro metu pats užsidegė. Iškomas jo dėdė Herman Kierdorf, kuris pasislėpė. Suimtas dar jį bendras Jack Thompson ir tardomas Hoffos brolis William Hoffa, kuriam priklausė automobilis Cadillac. Tuo automobiliu buvo važiuota valyklai padegti.

Sen. Sam J. Ervin, narys senato komisijos, kuri tardo James Hoffą, pareiškė, kad ši unija yra "valdoma kriminalistų ir gangsterių". Senato komisijos patarėjas Robert F. Kennedy pasakė, kad bus imtasi "griežtų priemonių prieš šiuos gangsterius."

James Hoffa, kuris dabar yra transporto unijos pirmininkas, gauna 50,000 dol. algos ir turi būstinę Washingone (5 milijonų vertės parbangiuose namuose) anksčiau dirbo Detroito ir turėjo ryšių su visais tais "padegėliais".

Ištesino Arthurą Millerį

Apeliacijos teismas nuėmė bausmę rašytojui A. Milleriui, kuris buvo nuteistas 30 dienų arešto ir 500 dol. pabauda už neatsakinėjimą į klausimus Kongreso komisijos, kai jį tardė dėl komunistinės veiklos. Milleris buvo atsisakęs išvardinti savo draugus komunistus. Nubaustas buvo 1957 gegužės mėn. Ištesinus, Milleris vis tiek pasakė, kad Kongreso komisijos nariai buvo "ekstremistai". (Idomu būtų paklausti, ar jo draugai nebuvo ekstremistai?)

Milleris tebetvirtina, kad kom. partijai nepriklausė ir nepriklauso. Yra vedęs išsiskyrusią Hollywoodo artistę Marilyn Monroe.

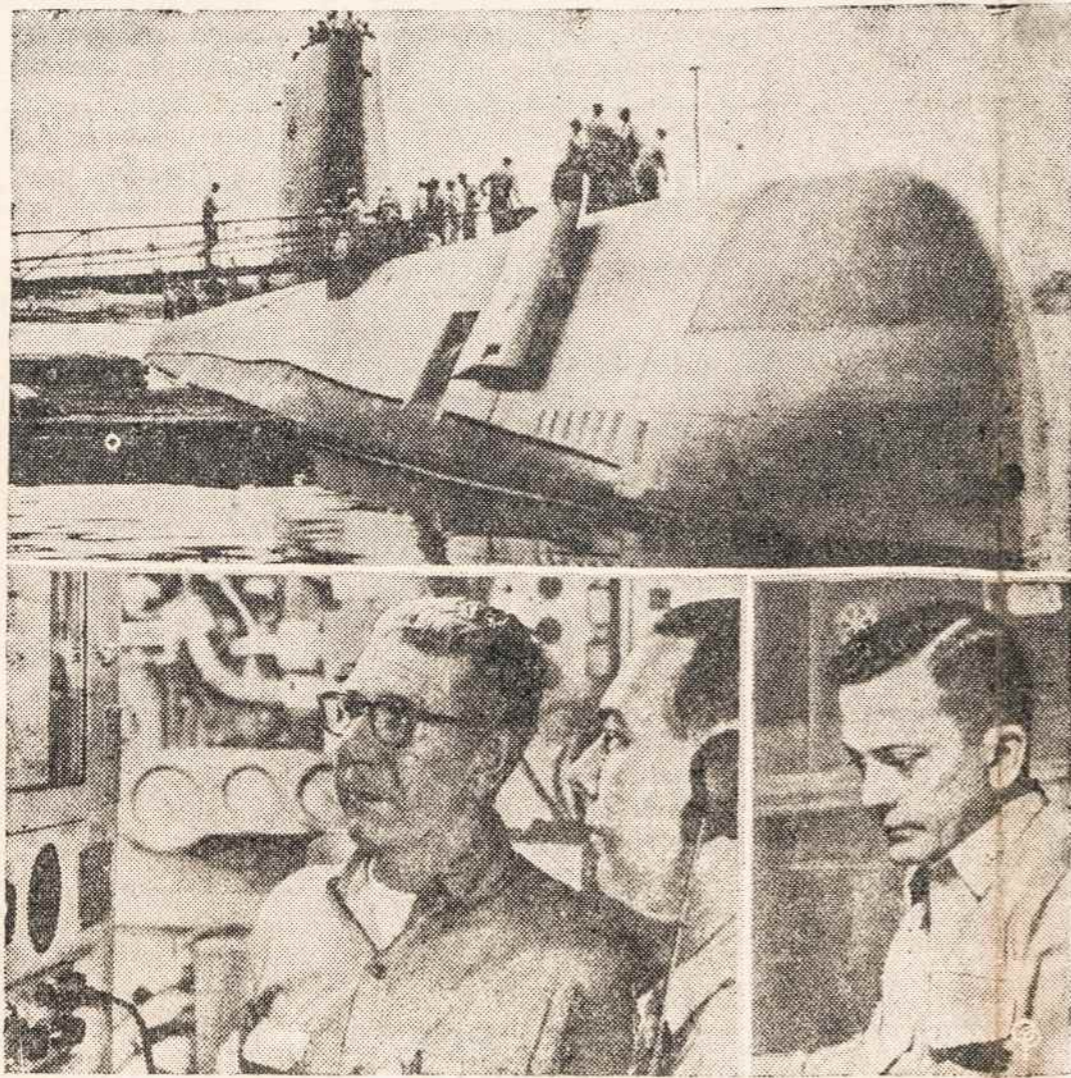
ADV. K. MICHELSONAS

skambino redakcijai pranešdamas, kad jįsai ir toliau tebepraktikuoja. Darbininko nr. 58, rugpiūčio 8, paskelbta žinia, kad jam "atimtos advokato teisės visam amžiui" neatatinka tikrybei. Byla yra dar eigoje ir bus sprendžiama ateinančių mėnesių.

SUSIDURĖ TRAUKINIAI

Rugpiūčio 11 prie Sterlington, N.Y., už 40 mylių nuo New Yorko susidūrė du traukiniai. Vienas ėjo iš Monroe, N.Y., Hoboken; kitas iš Hoboken į Port Jervis. Užmušta 5 žmonės, sužeista apie 40. Nelaime atsitiko dėl to, kad iš signalų bokšto buvo užmiršta duoti krypties ženklą. Bandytas traukinius sutabdyti per radiją nepavyko.

● Šveicarija išvijo komunistinės Čekoslovakijos atstovą Jaroslava Antos; jis apkaltintas šnipinėjimu.

NAUTILUS, povandeninis laivas, atlikęs garstąją kelionę. Kairėje — laivo inžinieriai stebi aparatus, plaukiant po ledu; dešinėje laivo kapitonas W. R. Anderson.

EISENHOWERIS ATIDARĖ JUNGTINIŲ TAUTŲ POSĖDĮ

Prez. D. Eisenhoweris rugpiūčio 12, antradienį, po pietų atvyko į New Yorką ir apsisito Astoria-Waldorf viešbutyje. Prie viešbučio su ovacijomis jį pasitiko tūkstantinė minia. Prezidentas yra atvykęs pradėti Jungtinių Tautų visumos posėdžio ir pasakyti pusės valandos kalbą, kuri laikoma tokios pat reikšmės, kaip jo kalba 1953 gruodžio 8 apie atominės jėgos panaudojimą taikos tikslam.

Laikraštį bespausdinant prezidentas dar tik buvo atvykęs į Jungtinių Tautų rūmus, kur jis

KOMUNISTINĖ KINIJA

yra pradėjusi provokacinius užpildinėjimus Matsu ir Quemoy salų, kurios priklauso tautinei Kinijai. Salos apšaudomos iš patrankų ir puolamos aviacijos. Karą provokuojantieji komunistų veiksmas prasidėjo po Chruščiovo apsilankymo pas Mao-Tsetungą.

buvo pasitiktas kaip svečias. Posėdžio salėn jį atlydėjo visumos susirinkimo pirmininkas—Naujos Zelandijos atstovas Lesliu Monroe. Po savo kalbos prez. D. Eisenhoweris su tokiu pat iškilmingumu bus išlydėtas ir prasidedančios diskusijos. Pirmuoju numatytas kalbėti Sovietų Sąjungos atstovas A. Gromyko.

JAV savo rezoliucijoje siūlysiandios: Jungtinės Tautos laiko bent nedideles karines pajėgas Artimuose Rytuose, kad būtų garantuota nepriklausomybė mažam tautom; JAV karinės pajėgos atitraukiamos perėmus saugotojų pareigas Jungtinių Tautų kariniams daliniams; turi būti priimta plati programa ūkinėi Artimųjų Rytų paramai; Jungtinės Tautos toje srityje turi stebėti, kurie tuojau praneša apie netiesioginės agresijos užmačius.

Sovietų Sąjunga turi paruošusi rezoliuciją, kuria reikalaujama tuojau atitraukti JAV ir Anglijos kariuomenę. Sovietų atstovas A. Gromyko toliai renka jai balsus iš anksto. Bet reikiama balsų skaičiaus nesitiki gauti. Chruščiovas savo notoje Britanijai rugpiūčio 11 apkaltino JAV ir Angliją, kad jos nenorėjusios viršūnių konferencijos, o Jungtinės Tautos nieko

gero neduosiančios. Esą tegali būti "tuščios diskusijos". Labai abejojama, kad jis į New Yorką atvyktų, tačiau iš jo zigzaginės politikos ir elgsenos galima visko laukti. Atidarydamas Volgos upės elektrinę stotį rugpiūčio 10, vėl pagrasino, kad "Vakarų valstybes sunaikinsias", susidėjęs su kom. Kinija, jei tiktai jos "pradėsiančios dar kokią agresiją".

Lebanone riaušės

Lebanone nužudytas Achmed Hammound, socialnacionalistų partijos vadas, žymus politikas, rėmęs prez. Chamoun vyriausybę. Neišaiškinta, ar jis nužudytas politiniais tikslais. Jo šalininkai, kaltindami sukilėlius, rugpiūčio 11 jos puolė nužudyti vietoje, netoli Syrijos sienos. Nemažai sukilėlių užmušta.

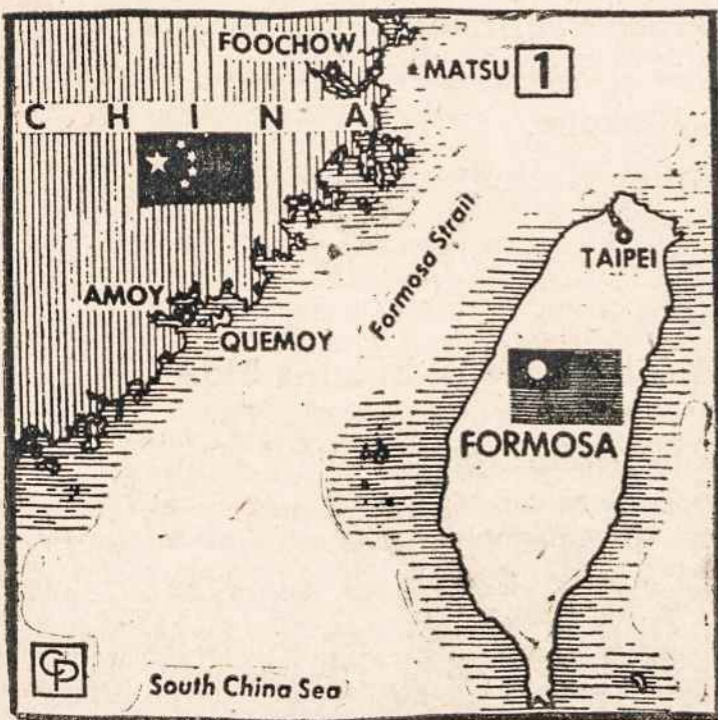
Portugalijos prezidentas prisiekė

Lisbonoje rugpiūčio 9 prisiekė naujai išrinktas prezidentas — admirolas Americo D. Rodriguez. Jis išrinktas liepos 8 nusveriančia balsų dauguma. Jo kandidatūrą rėmė ministras pirmininkas Antonio Salazar, kuris yra faktinis Portugalijos valdytojas jau ilgus metus.

Prel. J. Balkūno ir prof. Smal-Stocki laiškas valstybės sekretoriui Dulles

Ryšium su Amerikos Balso transliacijų reformomis Vidurio ir Rytų Europos, Amerikiečių Federacijos prezidentas prel. J. Balkūnas ir Amerikiečių Sambūrio Išlaivinti Sov. Sąjungos pavergtas laisvųjų tautas prezidentas prof. Smal-Stocki, rugpiūčio 8 pasiuntė Valstybės sek-

retoriui J.F. Dulles laišką, prašydami akivaizdžiai sovietinės propagandos suintensyvėjimo Dulles asmeniškos intervencijos VOA byloje, nes dabar užsimotas VOA transliacijų siaurinimas gresia labai sunkiomis pasekmėmis Vakarų — Rytų psichologiniam karui.

MATSU SALA (1), valdoma nacionalistų kinų, apšaudė raudonieji kinai iš lėktuvų ir iš laivų.

Mes nieko kito nenorim, kaip taikos

Hitleris viešai kalba, kad vokiečiai nieko kito nenori, kaip tik taikos, bet tuo pačiu laiku telkia kariuomenę, graso Čekoslovakijai ir stato kurių negali patenkinti jokios prancūzų ir anglų nuolaidos.

Juodoji Europos valanda (3)

...Britanijos ministeris pirminkas Neville Chamberlinas, gelbėdamas Europoje taiką, 1938 rugsėjo 15 atsirado pas Hitlerį jo "erelio lizde" — Berchtesgaden kalnuose. Nuo viršukalnės matėsi nacių užimta Austrija, į šiaurės rytus dunksojo nebeįžūrima Čekoslovakija. Savo mintyse Hitleris ją matė taip pat prie Vokietijos prijungta. Nė Chamberlinas tuo neabejojo. Jis vėliau rašė:

"Aš tuojau pamačiau, kad padėtis buvo žymiai pavojingesnė, negu galvojau. Vokiečių kariuomenė, tankai ir patrankos tikrai laukė Hitlerio įsakymo. Reikėjo skubiai ką nors daryti. Prašiau Hitlerį susilaikyti, kol pasitarsiu su ministrių kabinėtu."

Chamberlinas rugsėjo 16 grįžo Londonan. Grįžo Hitlerio įbaugintas, kad pasidarytų jo planų vykdytojas. Rugsėjo 18 angļai ir prancūzai Čekoslovakijai pasiūlė užleisti Sudetus be pasipriešinimo. Prezidentas Benešas atsakė neigiamai. Tada Anglija ir Prancūzija mažąja Čekoslovakija visai prispaudė prie sienos ir rugsėjo 21 Čekoslovakija nusileido pareikšdamą

"Veržiamą aplinkybių ir Anglijos bei Prancūzijos vyriausybės spaudimo, su dideliu kartumu priima tų valstybių siūlymą, reikšdama skaudų apgailestimą, kad nebuvo rasta reikalo nės atsiklausti mūsų nuomonės."

"GERA ZINIA" NEPATENKINAMA

Chamberlinas rugsėjo 22 antrą kartą išskrido pas Hitlerį. Ši kartą į Bad Godesberg prie Koelno. Atskrido su "gera žinia" — Čekoslovakija pasiduroda geruoju, vokiečiai gauna Sudetus.

Hitleris: "Man labai gaila, Chamberline, kad tai mūsų nepatenkina".

Vertėjas Paul Schmidt vėliau savo užrašuose pastebėjo: "Tie žodžiai Chamberliną taip smogė, kad visas jo veidas paraudonijo iš pykčio".

Hitleris toliau dėstė, kad Lenkija ir Vengrija taip pat turinčios gauti savo dalį ir tai tuojau, be jokių derybų ir formalumų.

Hitleris, rodydamas pirštu į žemėlapi: "Šioji sritis privalo būti užleista rugsėjo 26, šioji — rugsėjo 28".

Chamberlinas: "Tai yra ultimatus".

Hendersonas, britų pasiuntinys Berlyne: "Tai diktatas".

HITLERIS PASIDARO MEILUS

Iššaukęs tokia reakcija, Hitleris pamėjo adjutantui atnešti raštelį. Vertėjas P. Schmidt išvertė:

"Benešas per radiją paskelbė visuotinę mobilizaciją".

Nebuvo paaiškinta, ką toji ži-

nia reiškė, o Chamberlinas ir Hendersonas svečiuose pas Hitlerį taip greitai nesugaudė. Benešas kvietė kariuomenę po ginklu, kad apsaugotų likusią Čekoslovakijos dalį ir išvengtų provokacijos viduje.

Toji telegrama anglus dar labiau įgąsdino. Dabar Chamberlino veidas pasidarė baltas kaip drobė. "Vadinasi, karas; vadinasi, visos pastangos veltui".

Hitleris žaidė neveltui. Jis dabar pasirodė meilus ir "sukalbamas". Jis prikabėjo anglus, kad jie pasiūstų Benešui memorandumą — ultimatumą. Rašta nugabeno britų karinis atašė Berlyne — pulk. Mason Macfarlanes. Jis turėjo pėsčias praieiti apsikasius vokiečius ir čekus. Čekai pasiruošė laukę susitarimo ir būtų gnysei užpulti, o vokiečiai laukė Hitlerio įsakymo pulti.

"MES ČEKŲ NENORIM"

Chamberlinui grįžus į Londoną rugsėjo 24, po dviejų dienų Hitleris masiniame minios mitinge kalbėjo:

"Aš esu poną Chamberlinę užtikrinęs, kad vokiečių tauta nieko kito nenori, kaip tik taikos. Aš esu taip pat jį užtikrinęs ir čia dar pakartojau: jei toje problema (Sudetų atskyrimas nuo Čekoslovakijos. Red.) bus išspręsta, Vokietija neturės daugiau Europoje jokių teritorinių problemų. Ir aš esu jį dar užtikrinęs, kad Čekoslovakijos valstybe esu visai nesuinteresuotas. Ir tai jam buvo aiškiai pasakyta. Nes nenorime jokių čekų!"

Kai po tos kalbos pas Hitlerį užėjo Horace Wilson, pakliktas Vokietijoje Chamberli-

no patarėjas, vesti derybas toliau tai jisai išgirdo visai ką kitą.

Hitleris: "Čekų vyriausybė dabar turi tik dvi galimybes: arba ji Sudetus užleids tuojau arba ji bus sutriuškinta".

Horace pakildamas: "Prašau man atleisti, pone Reicho kanceleri, jei tokiom aplinkybėm tamstai priminsiu Britanijos įsipareigojimus. Prancūzai išėjus ginti Čekoslovakiją, kaip tiesioginiai užpults, ką yra pažadėjusi, veiks ir Britanijos pasižadėjimas būti Prancūzijos pušėje".

Hitleris pašokdamas: "Jeigu Anglija ir Prancūzija nori kariauti, tegu puola. Man tai neturi reikšmės. Esu viskam pasiruošęs. Kitą savaitę visi mes jau būsime karo lauke".

Paryžiuje gyventojam buvo išdalintos priešdujinės kaukės. Berlyne suspiegė sirenos priešdujinių apsaugos pratimam. Londone Neville Chamberlinas sėdosi rašyti savo kalbos parlamentui:

"Jei Čekoslovakija būtų užpulta, Prancūzija yra pasiruošusi ją ginti, ir tada mums neliktų nieko kito".

"Argi nieko jau nelieka karui išvengti?" — susimąstė Chamberlinas, ir jam prisiminė pokalbyje su Hitleriu užsimintas Mussolini. "Kaip jis ligi šiol apie tai nepagalvojo?".

(Kitame numeryje: Mussolinis paruošia Miuncheną).

● Prekybai su Sovietų Rusija ir jos satelitais duodama daugiausia laisvės. Anglija ir JAV sutiko panaikinti draudimą 100 prekių, kurios ligi šiol buvo laikomos karine medžiaga.

PRINCESE MARGARITA Kanadoj pirmą kartą lanko Nova Scotia, kur ją pasveikina kaimo žvejai.

ANDREI GROMYKO, Sovietų užsienio reikalų ministras, atvyko New Yorkan į Jungtinių Tautų nepaprastą sesiją.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Lux Christi ALRK Kunigu Vienybei leidžiamas žurnalas, tik po dviejų metų prisiminė Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos 50 metų sukaktį. Bet kas rašoma, verta pasiskaityti ir tiem katalikam, kurių tas žurnalas nepasiekia. Jame rašoma:

"Katalikų Federacija yra penkiasdešimt metų senumo. Amerikos Lietuva yra dar virš trisdešimt metų senesnė. Lietuviai pradėjo emigruoti į Jungtines Amerikos Valstybes labai vargingais laikais. Svetimas kraštas, nesuprantama kalba, pavojingos ir sunkios darbo sąlygos stabdė lietuvių jėgas prasiimušti į geresnį gyvenimą. Pirmieji pionieriai daugiausia buvo beraščiai ir juodo darbo žmonės, tačiau jie atsinešė prisirišimą prie savo tikėjimo ir savo kalbos. Svetima jiems buvo bedievytė ir nutautėjimas. Tikėjimas ir tautiškas, Dievo ir Tėvynės meilė buvo jiems sinonimai. Už tuos idealus jie Lietuvoje kentėjo, bet čia Amerikoje rado laisvę. Atvykus į šį kraštą, jų rūpestis buvo apsaugoti savo tikėjimą ir tautiškumą.

Pionieriai pergyveno sunkias dienas, kai ejo kova ne tik su kitataučiais, bet ir savaisiais. Įvairūs laisvamaniai ir šiaudiniai katalikai trukdė ir sunkino darbą. Devynioliktajame šimtmetyje lietuviai sukūrė 35 parapijas, kurių ligi šiol išliko 30.

SPAUDA

Dvidešimtajame šimtmetyje iškuria devyniasdešimt keturios parapijos, kurių tik viena išnyko.

Devynioliktajame šimtmetyje iškūrus (1886 m.) katalikų sąjūdį, pasivadinęs "Susivienijimas visų Draugysčių Katalikiškų Lietuviškų Amerikoje," bent tris kartus keitė pavadinimą. Liberalams pasitraukus, 1901 metais buvo paliktas vardas: "Susivienijimas Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje". Nuo šių laikų kilusi tikinčiųjų reakcija prieš bedievius, socialistus ir liberalus ugė katalikiškosios akcijos būrius, kol pagaliau 1906 metais sušauktas katalikų kongresas Vilkes Barre mieste sujungė visus į "Lietuvių Katalikų Federaciją".

Federacijos gimė ir Vyčiai, ir Moterų Sąjunga. Studentų Sąjunga, Darbininkų Sąjunga rado užuomazgos Federacijoje. Prie Federacijos veiklos dėjo si kiekviena religijos ar labdaros draugija. Nuo 1931 m. ji yra ir NCWC narė, kaip teisėta Katalikų veiklos Amerikoje esamas katalikų organizacijos ir pavienius katalikus, steigti skyrius, rūpintis švietimu, mokyklų, vienuolynų ir knygynų stei-

RAUDONOS IMPERIJOS KOLONIJOS

JAV Kongreso Darbuose (Congressional Record) yra įtrauktos Rep. M. A. Feighan (Ohio-D.) pastabos apie imperialistines raudonosios Rusijos kolonijas (Imperial Red Russia's Colonies). Pastabos buvo padarytos 85 Kongreso antrajame sesijoje 1958 kovo 6, 24, ir 26. Dabar yra išleistos atskiru leidiniu (27 p.). Apibudinami Sovietų Sąjungos pavergtieji kraštai, atskiros tautos, jų persekiojimas ir naikinimas, rusifikacija, Sovietų Sąjungos satelitai ir imperialistiniai siekimai. Kaip tasai vertingas leidinys atsirado ir kokia jo paskirtis, nusakoma įvade.

Kai praėjusių metų pabaigoje Sovietai paleido pirmąjį savo sputniką, sukeldami JAV nerimą ir baimę raketinio karo, Georgetowno jėzuitų universite-

tas Washingtono suorganizavo diskusijas, kurios siekė išaiškinti, kiek savo viduje yra pajėgus didžiausias JAV priešas — raudonoji Sovietų imperija. Diskusijos turėjo tikslą atkreipti dėmesį į tai, kad galutinėje kovoje lemiančiu veiksmu tegali būti ne raketos, o žmonės ir tautos. Kokias tautas Sovietai laiko pavergę, kokios tų tautų nuotaikos, koks vidinis Sovietų Sąjungos stiprumas?

Diskusijom vadovavo kun. Francis J. Heyden, ir S.J., ir kun. Daniel W. Power, S.J. Pasisakyti buvo pakviesti Rusiją gerai pažįstantieji mokslininkai, profesoriai, karininkai, politikai, kongresmanai, įvairių pavergtųjų tautų atstovai.

Iš lietuvių diskusijos dalyvaavo Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajekas ir Baltijos tautų pavergimo tyrinėjimam vadovavęs Charles J. Kersten. Apie Pabaltijo tautas dar kalbėjo P. Lejnis, Marylando universiteto profesorius ir Amerikos Latvių Sąjungos pirminkas. Jis trumpai apibūdino, kuo latviai, lietuviai ir estai skiriasi nuo slavų (rusų), kokią jie turėjo praeitį, nepriklausomas valstybes. J. Kajekas nusakė Lietuvos valstybės pavergimą (1940), Sovietų terorą, rusifikaciją, partizanų kovas.

Tikiu pat būdu buvo nušviesta padėtis kitų pavergtųjų tautų ir valstybių: Armenijos, Aserbeidžano, Gruzijos, Gudijos, Ukrainos, Turkestano ir k.

Išvada daroma, kad visas rusų pavergtas tautas ir pačius rusus, priešingus bolševizmui, reikia daugiau palaikyti. Visi jie yra geriausi Amerikos draugai ir karo atvejū būsimieji talkininkai. Tam tikslu reikalinga gyvensnės propagandos arba tokio paties šaltojo karo".

Pavergtųjų Europos tautų pareiškimas

(Atkelta iš 1 psl.)

Atkelta iš 1 psl.) ra padaryta dėl JT Specialiosios Komisijos liepos 14 dienos Specialiojo Raporto tolimesnės eigos, Pavergtųjų Europos Tautų manymu, tik sustiprintų ir taip jau plačiai pasklidusį įspūdį, kad Jungtinėse Tautose egzistuoja moralės ir teisės dvejojamast, kurio pasekų neįmanoma perėti. Pasirašė: Vilis Masens (Latvia) pirminkas; Vasil Germerji (Albania); Dimitar Petkoff (Bulgaria); Pert Zenkl (Čekoslovakia); Jonannes Klesment (Estonia); Laszlo Bar-

tok (Hungary); Vaelovas Sidzkauskas (Lithuania); Stefan Korbonski (Lenkija); Constantin Viscianu (Romania); Janusz Sleszynski (Christian Democratic Union of Central Eastern Europe); Wladyslaw Michalak (International Cener of Free Trade Unionists ir Exile); Aleksanders Ozolins (International Peasant Union); Ferenc Durugy (Liberal Democratic Union of Central Eastern Europe); George Petkoff (Socialist Union of Central Eastern Europe); Brutus Coste (Secretary General).

Trims tautinėms sukaktims — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 40 metų, Lietuvos himno autoriaus V. Kudirkos gimimo 100 metų ir Lietuvos globėjo šv. Kazimiero gimimo 500 metų — atžymėti —

Rugpjūčio 31 (sekmadienį prieš "Labor Day") 2 val. p.p.

Carnegie Hall, 154 W. 57th Street, New Yorke, įvyksta

PLB SEIMO KONCERTAS

DALYVAUJA: Čiurlionio ir Dainavos Ansamblių, Pirmyn ir Varpo chorų Jungtinis choras; solistai: S. Baranauskas, A. Brazis, J. Krištolaitytė, A. Stempuzienė, J. Žukas (vargonais); Simfoninis orkestras. Programoj: B. Budriūno, V. Jakubėno, J. Karnavičiaus, kun. B. Markaičio, S.J., S. Simkaus, J. Žilevičiaus veikalai.

Bilietai nuo \$5.75 ložėse ir parterėje iki \$1.— balkone.

PO KONCERTO, rugpjūčio 31 d., 7 val. vak., Stattler viešbutyje, 7th Ave., 32 & 33 St., New Yorke, įvyksta PLB Seimo

PABAIGTUVIŲ BANKETAS

menu su vynu — po banketo — šokiai — bilietas \$10.—

Koncerto ir banketo bilietų galima gauti:

Brooklyne: Piličių Klube, 280 Union Ave.; Atletų Klube, 1332 Halsey St.; J. Ginkaus krautuvėje, 495 Grand St.; pas kun. V. Dabušį ar P. Jurkū ("Darbininkas"), 916 Willoughby Ave.; I. Banaitytė, 192 Arlington Ave.

Woodhaven, N. Y.: J. Andriušio Haven Realty, 8709 Jamaica Ave.;

Paterson, N. J.: A. Rugys, 212 Lawrence Pl.; Kearny, N. J.: K. Barzdukas, 273 Chestnut St.;

Newark, N. J.: Mrs. Trečiokienė, 84 Van Ness Pl.;

Hartford, Conn.: W. M. Chase, 275 Farmington Ave.;

Elizabeth, N. J.: K. Bartys, 218 Franklin St.;

Waterbury, Conn.: P. Vileišis, Allerton Rd., Middlebury, Conn.;

Worcester, Mass.: A. Gražulis, 46½ Providence St.;

Flushing 55, N. Y.: V. Vaitiekūnas, 137-16 N. Hempstead Tpke., Independence 3-1652.;

Maspeth, N. Y.: V. J. Atsimainymo parapijoj, 64-14 56th Rd., DA. 6-2236.

SIUNTINIAI SIUNCIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ —

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS. Pasiuntodok patikimi, kruopščiai ir greitai mūsų firmos pataravinim.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 West 14th Street, New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI:

116 East 7th St. New York City Tel. YU 2-0380	332 Fillmore Ave. Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	132 Franklin Ave. Hartford, Conn. Tel. CHapel 6-4724
900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. TOwer 1-1461	11330 Jos. Campau Detroit 2, Mich. Tel. TOWnsend 9-3980	632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WAInut 5-8878

Norėdamas siųsti siuntinį giminiams ar draugams, kreipkis į patyrusią, mandagią ir efektingą mūsų įstaigą višvaminėse miestuose, kuri Jums maloniai duos reikalingų informacijų.

Mūsų didelė ir patikima firma yra jau patenkinusi tūkstančius klientų.

100% garantuoja, kad kiekvienas siuntinys bus įteiktas.

Bus išsiunčiamas 48 valandų laikotarpyje.

Pasiekis savo paskyrimą 6-7 savaitėm laikotarpyje; oro paštu 7-12 dienų.

Jūsų siuntinys juos gali dar pasiekti iki PICTIES LAIKOTARPIO.

Mūsų įstaigoje rasite didį pasirinkimą pirmos rūšies maisto dalykų, kaip sviesto, arbatos, kavos, taukų, ryžių, kompiro ir t.t. Taip pat medžiagų: vilnonių, sintetinių šilkų, visokių rūšių odos, nosiukų, avaniukų, laikrodžių ir kit. pigiausiomis kainomis.

Atminkite, kad mes esame specialistai visuose siuntinių reikaluose.

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS. Straipsniai ir korespondencijos redakcijai teisi savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENMORE 5-7281

Ar bevarta tuščiai šnekėti?

Kivirčiai, kurie ligi šiol draskė Jungtines Tautas, vis buvo sukeliama Sovietų Sąjungos. Daug kartų ji buvo pakaltinta, priimta nepalankių jai ir smerkiančių rezoliucijų, bet laisvojo pasaulio tautos niekada nėjo taip toli, kad Sovietų Sąjungą įvartytų į kampa. Buvo smerkiama ir kartu pribijoma, kad tik-tai ji nepasitrauktų iš Jungtinių Tautų.

Sovietai gerai žinojo tą nusistatymą, dar pagąsdindavo, ir dėl to nekreipė dėmesio, kad ir buvo smerkiami. Jie atkakliai ir planingai darė savo, o Jungtinių Tautų žodžiai ir likdavo tik žodžiais. Jie niekada net nebuvo ultimatyvūs. Ar tas pats bus ir ši kartą, sušaukus specialų visumos posėdį?

Visumos posėdis, pradėtas rugpjūčio 13, — kai kam nelaimingą dieną, — gali būti iš tikrųjų netoks laimingas, kaip ligišoliniai, nes kaltininkų suolan ši kartą norima sodyti Jungtines Amerikos Valstybes ir Angliją. Sovietų Sąjunga nepraleis nė vienos jotos, kad jas pakaltintų ir diskredituotų, nieko nesivaržydama ir nieko nesibaimindama.

Netiesioginė agresija, kuri keliama priekaištu Sovietų Sąjungai, Maskvos nebaido, nes jeigu nebuvo imtasi griežtesnių priemonių dėl tiesioginės ir kruvinos agresijos Vengrijoje, kas gali būti nutarta šiuo klausimu?

Tuo tarpu nutarimas atitraukti Amerikos ir Anglijos kariuomenę iš Lebanono bei Jordanijos būtų aiškus vakariečių pralaimėjimas. Guodžiamasi tik tai, kad tokia rezoliucija nesurinktu reikiamų dviejų trečdalių balsų. Bet ne Amerika su Anglija nesitiki rasti tiek šalininkų, kad pravestų savo rezoliuciją Artimiesiems ir Viduriniam Rytam aptvarkyti. Galimas daiktas, bus ieškoma kompromiso; bet iki prie to priets, Jungtinėse Tautose laukiama

aštriausios kovos, kokia tik kada buvo jų rémuose.

Yra visai tikra, kad tik-tai propagandiniam reikalui ir įtempimui palaikyti Sovietų Sąjunga pareikalavo visumos posėdžio, neatsisakydama minties susieiti viršūnėm.

Viršūnių konferencijos Chruščiovas tebereikalauja. Iš to galima manyti, kad jis nei nesitiki nei nėra pasiryžęs kokio teigiamo sprendimo pasiekti per Jungtines Tautas. Jo prestyžiui reikalinga asmeninio didžiųjų kontakto. Antra verus, stengiamasi palaikyti mintį, kad valstybių galvom susitikus, galima šio to gero pasiekti. Bet ar tai įmanoma?

Tokį klausimą visai pagrįsrai kelia Donald R. Wilson, buvęs Amerikos legionininkų vadas. Jis ima klausimą iš šaknų. Tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos esą tokie dideli skirtumai pažiūrose, principuose ir siekimuose, kad jokių susitarimų ar koegzistencija jų negalima išlyginti. Visi neramumai ir konfliktai kylą iš to, kad Sovietų Sąjunga siekė ir tebesiekia užvaldyti visą pasaulį. Jeigu tuo tarpu neupuola ginklu, tai tik dėl to, kad dar nėra pasirošus ir negali. Kai jau galės, nebekalbės nė viršūnių konferencijoje nei Jungtinėse Tautose.

„Ar mes norime ar nenorime, — pastebi Donald R. Wilson, — mes jau esame kare su Sovietų Sąjunga, statomi prieš dilemą, kaip senais laikais — mirti arba būti laisviem“. Čia negali padėti nei baimė karo nei meilė taikos, nei tikėjimas susitarimu nei ieškojimas sugyvenimo, nes priešas toks, kuriuo negali nė vienu žodžiu pasitekti. Tik-tai „drąsa, tikėjimas ir nepalaužiamas pasipriešinimas bolševikų iššūkiui (challenge) tegali mus išgelbėti“.

DWIGHT D. EISENHOWER — generolas civilio uniformoje pabrėžė mažųjų tautų moralinę jėgą.

Mažos tautos didžiųjų kovoje

Amerikos ir Rusijos notas sugretinus

Plačioji visuomenė mažai skaito didžiųjų amerikiečių laikraščiuose skelbiamas valstybių notas. Pasitenkina informacija apie jų turinį spaudoje arba per radiją. Tokias trumpas informacijas pateikia ir Darbininkas. Tik-tai rugpjūčio 5 buvo plačiau atpasakota prezidento D. Eisenhowerio nota Chruščiovui ir pabrėžta, kad Amerika gina mažųjų tautų alisvę. Ką j tai atsakė Chruščiovas savo rugpjūčio 6 raštu? Jo žodžiai apie mažąsias tautas verti dėmesio. Tikimės, kad jie bus kada nors panaudoti kaip Sovietų Sąjungos sau pasirašytas kaltinimas.

KAIP NOTOS RAŠOMOS?

Po labai grubios Chruščiovo notos liepos 28, Eisenhoweris rado reikalo pastebėti, kad nota rašan laikomasi visų seniai priimtoms diplomatinės formos: „slapta ar vieša, nota turi būti rimto turinio ir vengti užgauliojimų“.

Prarijės tą pamoką, Chruščiovas bando išsisukti pripažindamas, kad jo susirašinėjime būta „nepaprastų notų“ (unusual correspondence), nes Amerika ir Anglija nusigriebusios „nepaprastų žingsnių“ — invazijos. Tad iš karto suka į šoną, kalbėdamas visai kitu klausimu ir dėdamasis esąs nekaltas. Tai netiesioginis prisipažinimas, kad pasielgė ne taip, kaip valstybės galvai tinka. Bet storžieviskos galvos lengvai nepataisoma. Notoje toliau tebevertojami tokie išsireiškimai, kaip „lavonas“ (Čiankaišekas), „chuliganai“ (bėgliai).

KAS PARALYZUOJA SAUGUMO TARYBĄ?

Chruščiovas Saugumo Tarybai prikiša, kad joje „buvo“ sukliudyta priimti sprendimą, kurio būtų normalizavęs padėtį Artimuose ir Viduriniuose Rytuose. Sprendimai buvo siūlomi du: JAV — pačiom Jungtinėm Tautom imtis saugoti to krašto ramybę ir laisvę; Sovietų — atitraukti amerikiečių ir

anglų kariuomenę. Sovietų pasiūlymas liep. 22 visų buvo atmetas (tik Švedija susilaikė), o JAV siūlyta sprendimą A. Sobolievus vetavo. Tai buvo, Sovietų 85 veto. Tie gausūs vetai paralyžavo ir tebeparalyžuoja Saugumo Tarybą, o Chruščiovas teigia, kad Amerika privedusi prie „visiško paralyžiaus“. Tai geras pavyzdys logikos, kuri pati sau paleidžia bumerangą.

MORALINĖ AR FIZINĖ JĖGA?

„Ar mažos tautos turi būti ignoruojamos, — klausia Eisenhoweris Chruščiovo. — Ar neturi būti atstovaujamos, kai daromi sprendimai, kurie jas betarpiškai liečia? Istorija mum teikia gausiai pavyzdžių, kad tautų pajėgumas pasitarnauti žmonijos pažangai nėra matuojamas skaičiumi divizių, kurias gali išvesti j karo lauką. Jums turėtų būti žinoma, kaip ir man, kiek per paskutinius metus vadinamos mažos tautos pateikė ypatingų pasiūlymų, didžiai reikšmingų mums visiems“.

Šis Eisenhowerio notos tekstas aiškiai kalba apie moralinės, o ne fizinės jėgos reikšmę žmonijos pažangai. Chruščiovas visai nutyli tą atžvilgį, o nusuka kiton pusėn ir taip postringuoja:

„Mažas kraštas neturi tų divizių, apie kurias Jūs, Pone Prezidente, kalbate savo laiške. Mes turime skaitytis su realiom sąlygom ir galimybėm. Pasaulinis karas gali būti pakurtas ne mažo krašto, bet didelės galios, kuri turi daug divizių, daug atominų ir vandenilio ginklų, kuri turi daug raketų, bombų ir kitų naikinamųjų priemonių“.

Tiktai Sovietų Sąjunga jau kelis kartus grasino atominiais ginklais ir raketomis. Paskutinį kartą kiepos 19. Chruščiovas taip pat pasigyre, kad vakariečius palaidosiąs. Tad jo nota patvirtina Eisenhowerio priminimą, jog yra tautų, kurios remias tik-tai fizine jėga — divizijom. Ir tai yra Sovietų Sąjunga.

Dar aiškiau Eisenhoweris tai pasako, apibudindamas Sovietų siekimus ir politinę sistemą.

„SOVIETINĖ SISTEMA MUMS NEPRIIMTINA“

„Jūsų laiške pabrėžta prielaida, — pastebi Eisenhoweris, — kad penkių didžiųjų galybių sprendimai bus džiaugsmingai priimti visų kitų suinteresuotųjų, atrodo, išreiškia jūsų nusistatymą, kuris ateityje gali būti didžiai pavojingas mažiam tautom pasaulyje. Tokiam nusistatymui, kuris reiškia nesiskaitymą su mažųjų tautų siekimais, garbe ir saugumu, Jungtinės Valstybės visada priešinosi ir tebesipriešina. Iš tikrųjų, jūs siūlote, kad mes su jums susidėtume politikoje, kuri primena politinio vyravimo sistemą, jūsų primestą rytinei Europai. Jungtinės Valstybės negali priimti tokios pažiūros“.

Tie Eisenhowerio aiškūs ir griežti žodžiai, ypačiai priminę pavergtas mažąsias tautas, Chruščiovui taip dūrė, kad jisai savo notoje paleido apivaras. Ir gerai, kad taip padarė, nes pats surašė Sovietų Sąjungai kaltinamąjį aktą.

SENA GIESMELĖ APIE LAISVĄ APSISPRENDIMĄ

„Jūsų pareiškimas, — rašo Chruščiovas, — kad Sovietų Sąjunga yra primetus savo poli-

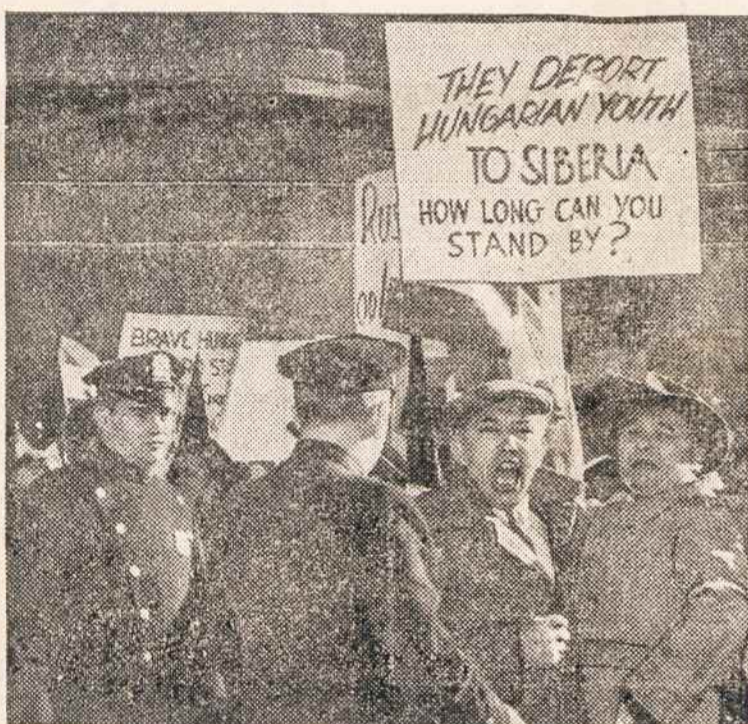

NIKITA S. CHRUSČEV — civilis maršalo uniformoje grasina didžiųjų tautų fizine jėga.

tinį vyravimą rytinės Europos kraštam, mūsų iš tikrųjų nenustebino, nors tai neturi jokio pagrindo. Mes apie tai jau daug kartų esame girdėję iš Valstybės sekretoriaus Dulles. Tačiau dažnai kartojimas tokio tvirtinimo dar nepadarė jo įtikinančiu. Rytų Europos tautos laisvai pasirinko dabartinį savo gyvenimo kelią ir neleis, kad kas jį pakeistų“.

Trys dalykai čia verti dėmesio: vienas, Sovietų Sąjungai labai nepatinka priminimas pavergtųjų kraštų; antra, kartojimo tiesos Chruščiovas laiko įtikinančiu dalyku, o kartojima melo — įtikinančiu; trečia, Chruščiovas pats sau prieštarauja sakydamas, kad Sovietų pavergtos tautos laisvai pasirinko savo kelią, nes jisai už jas sako, kad „neleis to kelio pakeisti“. O kokia jų pačių nuomonė, jeigu jos, laisvos?

(Nukelta į 5 pusl.)

VENGRAI New Yorke piketuoją Sovietų delegaciją Jungtinėse Tautose. Chruščiovas savo notoje rašo: „Tai papirkti huliganai“...

MAŽOS TAUTOS ativeriamos spygliuota siena. Eisenhoweris savo notoje rašo: „Norite, kad ir mes prisidėtume prie tokios politinės sistemos“...

SLAPTASIS SODAS

G.K. CHESTERTON

Paryžiaus policijos viršininkas, Aristidas Valentinas, buvo pavėlavęs pietų, ir kai kurie iš jo pakviestų svečių buvo prieš jį atvykę. Tačiau juos nuramino jo ištikimasis tarnas Ivanas, senis su randu ir beveik tokiu pat pilku kaip jo ūsai veidui, kuris amžinai sėdėdavo prie stalo ginklais nukabinėtame priekambaryje. Valentino namai, galimas dalykas, buvo tokie pat ypatingi ir garsūs, kaip ir patys jų šeimininkas. Tai buvo senas pastatas, apsuptas aukštomis sienomis ir aukštais, žemai ant Senos nulinkusiais jovarais; bet didžiausia jų architektūros keistenybė — ir policiniu atžvilgiu, gal, didžiausias privalumas — buvo šitoks: j namus buvo tik tas vienas išėjimas pro išeigines duris, kurias sergėjo Ivanas ir šarvinė. Sodas buvo didelis ir puikus, ir iš namų j jį buvo daug išėjimų. Bet iš sodo j išori-

nį pasaulį nebuvo nė vieno. Jį supo aukšta, lygi, neperkopiama siena, prismaigyta tam tikrų geležinių spyglių. Gal tai ir nebuvo blogas sodas maštyti žmogui, kurį keli šimtai nusikaltėlių buvo prisiekę nudėti. Kaip Ivanas aiškino svečiams, šeimininkas buvo paskambinęs, kad užgaisias dar dešimt minučių. Mat, turėjusi būti įvykdyta mirties bausmė ar kas lygiai biaueraus, ir jis turėjęs viską parengti. Nors Valentiniui tos pareigos buvo iš prigimties nemalonus, tačiau jis visados jas kuo rūpestingiausiai atlikdavo. Be gailėsčio gaudes nusikaltėlius, Valentinas būdavo labai švelnus, kad juos prieidavo bausiti. Kadangi Valentino balsas daugiausia svėrė Prancūzijos — ir labai daug Europos — politinėms metodams, jis savo didelę įtaką tauriai panaudodavo bausdams švelninti ir kalinių būviui

gerinti. Jis buvo vienas iš didžiųjų prancūzų humanitarinių laisvamųjų. Tik viena bėda su jais: gailėtingumą jie padaro ir už teisingumą šaltesnį. Atvykęs Valentinas jau buvo apsilvilkęs fraku su raudona pumpure — elegantiška figūra jau žilstelijusia tamsia barzda. Jis tiesiai nutraukė j savo kabinetą, išėinantį j sodą namų užpakalyje. Sodinės kabineto durys buvo atdaros, ir jis, rūpestingai užrakinęs savo dežę jos nuolatinėje vietoje, atsistojęs valandėlę pastovėjo prie atdarytų durų ir pažūrėjo j sodą. Skudrus mėnulis rėžė skriejančius audros lakatus ir lupatus, ir j jį Valentinas užsiūriėjo su nepaprastu tokio moksliško charakterio žmonėms, kaip jis, grauduliui. Gal, tokie žmonės kažkaip psichiškai nujaucia didžiausias savo gyvenimo problemas. Bent iš tokios okultiškos nuotaikos, jei ji buvo, jis greit atsitekėjo, nes žinojo, kad pasivėlino ir kad jo svečiai jau pradėjo rinktis. Įėjęs jis apsidairė po savo svetainę ir pamatė, kad bent jo svarbiausio svečio dar neatvykta. Visus kitus to mažo pokylio ūlus jis jau pamatė, — pamatė anglų ambasadorių lor-

dą Galloway — choleriką su raudonu kaip obuolys veidu, prisikabinusį mėlyną keiraikščio kaspiną. Pamatė lady Galloway, laibą ir liekną, su elfišku veidu ir variaspalviais plaukais ir jautriu, išdidžiu veidu. Pamatė kunigaikštienę Mont St. Michel, juodaakę, vašią, o su ja jos dvi dukteris, irgi juodaakes, vašias. Pamatė dr. Simoną, tūpingą prancūzų mokslininką, su akiniais, smailia ruda barzdele ir kakta, išvargta tomis lygiagrečiomis raukšlėmis, kuriomis nubaudžiamas pasipūtimas, nes jos susidarano nuo nuolatinio antakių kilnojimo. Pamatė tėvą Browną, iš Cobhole, Essexe, su kuriuo buvo neseniai susipažinęs Anglijoje. Pamatė — gal su didesniu susidomėjimu, kaip kitus — aukštą uniformuotą vyriškį, kuris buvo paslinkęs Gallowayams, bet nesulaukęs ypatingai nuoširdaus atsveikinimo ir dabar artinos savo pagarbos šeimininkui pareiškė. Tai buvo pulkininkas O'Brienas, prancūzų svetimšalių legiono narys, — laibas, kiek valiūkiškos išvaizdos, švariai išsiskutes, tamsiaplaukis, mėlynakis vyras ir, kaip atrodė natūralu to garsaus laimingų nepasisekimų ir pasise-

kusių savižudybių pulko kariui, jis kartu atrodė padaužiškas ir melancholiškas. Jis buvo kilęs iš airių bajorų ir savo jaunystėje pažino Gallowayus — ypač Margaritą Galloway. Prasiškolinę jis iškeliavo iš savo gimtosios šalies ir dabar demonstravo savo visišką išsilavinimą iš britiško etiketo, švaisitydamasis su uniforma, kardu ir pentiniais. Kada jis pasilenkė, ambasadoriaus šeimai, lordas ir lady Galloway šaltai atsilenkė, o lady Margaita nusisuko j šai. Bet vis tiek, dėl kokių senų priežasčių tie žmonės galėjo vieni kitais domėtis, savo prakliniam šeimininkui jie nebuvo ypatingai įdomūs. Bent jam nė vienas iš jų nebuvo didysis to vakaro svečias. Valentinas, dėl ypatingų priežasčių, laukė pasaulinio garso žmogaus, su kuriuo buvo susidraugavęs per kai kurias iš savo didelių seklinių kelionių ir laimėjimų Jungtinėse Valstybėse. Jis laukė Juliaus K. Brayne'o, to multimilijonieriaus, kurio kolosalias ir net tratinančios auks mažoms sektoms buvo suteikusios tiek progos Amerikos ir Anglijos spaudai pigiai pasiūlyti ir iškilmingai papostringauti. Niekas aiš-

kiai nežinojo, ar p. Brayne-as yra ateistas, mormonas, ar moks lakriškštonis; bet viena buvo aišku, kad jis prisirengęs žerti pinigų j bet kokį intelektualinį indą, jei tik niekas to indo dar nėra bandęs. Vienas iš jo didžiausių niškių buvo laukti Amerikos Shakespeare'o, o tam niškiui reikia didesnės kaip mėškerojotojo kantrybės. Jis gėrėjos Wlat Whitmanu, bet buvo nuomonės, kad Lukas P. Tanneris, iš Paryžiaus, Ps., už Whitmaną yra kur kas „pažangesnis“. Jis mėgo viską, ką tarė esant „pažangum“. Jis laikė ir Valentina pažangiu ir tuo darė jam didelę skriaudą.

Solidus Juliaus K. Brayne'o pasirodymas kambaryje buvo toks pat sprendžiamas, kaip pietų skambalo bamtelėjimas. Multimilijonierius turėjo tą didžią ypatybę, j kurią mažai kas iš mūsų gali pretenduoti, kad jo buvimas būdaves toks pat didis, kaip jo nebuvimas. Tai buvo didelis, pilnas, kiek pastačius, tiek paritus vyras. Apsivilkęs jis buvo fraku, kurio paprastumo nebuvo pajvairinės nei laikrodžio grandinėle nei žiedu. Jo plaukai buvo balti ir sušukuoti j aukštą kaip vokiečio, o veidas buvo raudonas, nuožmus ir kerubiniškas. Po apatine lūpa juodavo tamsus plaukų kuokštėlis, kuris teikė tam šiaip kūdiškam veidui teatralią ir net mefistofelišką išvaizdą. Tačiau susirinkusieji neilgai gavo gėrėtis pagarsėjusiu amerikiečiu; jo pasivėlinimas buvo virtęs opia namų vidaus santvarkos problema, ir jį, padavusį ranką lady Galloway, nieko nelaukiant, nusklubino j valgomąjį.

(bus daugiau).

PERLOJA (2)

DR. A. GRIGAITIS

Japonas Dzūkijoje

Vieną metų tarp Lietuvos ir Lenkijos kilo nesupratimas. Vieni kitus kaltino, kad koncentruoja kariuomenę prie demarkacijos linijos ir rengiasi pulti. Abi šalys kreipėsi į Tautų Sąjungą, viena kitą kaltindamos. Žinoma, abi tai paneigė, bet slapta abi kariuomenę telkė prie sienos.

Vieną žiemos dieną pulkininko Gr. vedami buvo užsukę mūsų kieman du Tautų Sąjungos atstovai. Iš jų buvo vienas japonas. Varėnos sanatorijoje rado ne karius, bet paprastus ligonius, o buvusiuose geležinkelio stoties pastatuose, atplėšus užkaltas duris, juos pasitiko išgąsdinti apuokai.

Ir kodėl čia landžiojo Tautų Sąjungos atstovai?

Lenkai buvo įskundę, kad Varėnos sanatorijoje ir buvusioje geležinkelio stotyje esanti mūsų kariuomenė. Jos gi ten nebuvo. Ji buvo sutraukta apyje Daugus kaimuose, netoli demarkacijos linijos.

To konflikto metu subruzdavo ir perlojiečiai. Ištraukė paslėptus ginklus ir granatas. Sukilo jauni ir seni, visa Perloja, ir norėjo skinti lenkus.

SENASIS INKASALA

Po kelių dienų, apimus lenkų-lietuvių ginčams, iš Perlojos atvyko pas mane Inkasala tėvulis, aukštas, išdžiūvęs, per 80 metų senelis. Paklaustas, kas jį atvedė pas gydytoją, Inkasala išspaudė:

— Ponuli, gramatika!

Taip jie vadino reumatą. Išmovoje iš batų, jis parodė iškrypusias, patinusias per kauliukus kojas. Liga jį vargino seniai. Zolelėmis ją buvo apraminęs, bet konflikto metu ir jis stvėrėsi šautuvo ir naktį sergėjo Merkio krantus. Buvo žiema, šaltelis spirgino, ir jo "gramatika" paastrėjo. Nebijojo ijs nei savo senatvės, nei savo ligos, bijojo jis tik lenkų. Todėl ir saugojo savo laisvę. Tai tikras perlojietis!

Prisimena man ir kiti perlojiečiai, kurių kantrybė ir ištermė neaprašoma.

GRANATA MIŠKE

Prasidėjus rusų vokiečių karui ir rusams pasitraukus, dvi moterys su dviem vaikais išėjo grybauti į mišką. Tai buvo Ankstutienė iš Perlojos, Jonelis — 5 metų, Onutė — 4 metų, jų mama ir jų teta. Netoli buvusio aerodromo Ankstutienė rado oro granatą ir pradėjo knibinėti. Granata sprogo, ir abi moteris sudraskė. Vaikai grybavo už poros metrų nuo motinos, ir jie išliko gyvi. Onutei smul-

A.D.

kios skeveldros daugely vietų nubraižė odą, Joneliui gi be nubraižymų didesnė skeveldra įstrigo į dešinės rankos raumenis. Odos paviršiaus nubraižymai užgijo per porą savaitių, bet Jonelio ranka supūliavo.

Tėvas Ankstutis abu nukentėjusius vaikučius atveždavo kasdien į sanatoriją perrišti, vėliau rečiau, kol žaizdos sugijo.

VAIKŲ KANTRYBĖ

Retai kada pasitaiko tokie kantrūs vaikai, kaip šie du perlojiečiai. Joneliui reikėdavo nuimti prilipusias tvarsčius arba pakeisti gilioje žaizdoje drengą. Tai labai skausminga procedūra, bet nei jis nei sesuo niekada nesudejavo, nepravirko.

Tuo metu sanatorijoje buvo vokiečių lauko komendatura, ir vokiečiams ši vaikų kantrybė buvo nuostabi. Kartą pats komendantas, senyvo armizaus vienišis, atėjo pats pasižiūrėti perlojiečių vaikų. Ir jis didžiai buvo nustebęs šių vaikų ištermė. Kareiviai, kaip nukentėjusius nuo karo, vaikus mylėjo, jiems duodavo saldinių, iš vežimo juos atnešdavo tiesiai į mano kambarį.

PESTUKAI

Seniau Lietuvoje daug kur atlaikai ir prekymečiai neapsidėdavo be peštynių. Nepriklausomos Lietuvos laikais tų muštynių sumažėjo, bet vis dar pasitaikydavo.

Perlojiečiai, tie drąsuoliai, turėjo savo mušimosi būdą. Jie turėdavo peilius, apvyniotus oda. Jais sužeidimas buvo negilus ir nepavojingas. Bet toks sužeistas turėdavo pasišalinti iš "kovos lauko", iš muštynių. Už tokias peštynes ir teismas lengvai baudavo.

Perlojiečiai dar vartodavo ir skaptukus. Nuo šio ginklo nukentėdavo galvos oda. Kai ateina toks iš grumtynių su "praskusta" galva pas gydytoją, tai irgi pasirodo perlojiečių tvirtumas. Sužeistasis, lyg būtų narcozo gavęs, gali jį kaip tik nori siūti, lopyti, o jis nesuserauks, nemirktelės, nepyptels. Atrodo, tokiam vyrui žaizdos siuvimas yra vienas malonumas.

Tokie buvo ano krašto žmonės: kantrūs, ištermingai ir pamėgę savo laisvę.

PERLOJOS PIEVOS

Perlojos kaimui priklausė didžiulis plotas durpynų, balų, su begaliniais švendrynais, krūmais, kur buvo pilna visokių paukščių. Iš tų balų savininkai neturėdavo jokios naudos. (Nukelta į 5 pus.)

kytojus bus stengiamasi supažinti su Lietuvos dabartine padėtimi ir mūsų tautinėmis aspiracijomis. Stovyklos radijo duos rinktines lietuviškas dainas, muziką bei kitokią programą. Tų pačių tikslų bus siekiami ir su stovyklos dienraščiu, kurį leis akademikai skautai.

Išorinėmis dekoracijomis taip pat bus pabrėžiama, kad čia yra lietuvių skautų stovykla... Stovyklos ženklas — Geležinis Vilkas.

LSB Užsienio Skyriui iki šiol pranešė, kad stovyklą kaip svečiai dalyvaus ukrainiečiai skautai ir skautės, vengrai, lenkai, rusai ir Irano vyriausio skautininko pavaduotojas.

Amerikos ir Kanados lietuviškai yra kviečiami šią stovyklą gausiai aplankyti. Jei rengėjų viltys išsipildys, tai ši stovykla bus didžiausias bet kada buvęs lietuviško jaunimo susibūrimas Amerikos kontinente.

Susipratusiai lietuvių visuomeni belieka tik pareikšti padėką skautų vadovams už tokį didį darbą, kurio pareikalauja stovyklos surengimas, ir palinkėti geriausio pasisekimo joje ir neišdildomų išpūdžių iš jos sugrįžus.

MARIJOS DANGUN EMIMAS.

ŽOLINĖ

Ten, kur kvėpia žolynai

Žolinės, Mergelės Marijos ir Dangų Emimo šventė, šitame krašte beveik nežinoma. Žmonės skuba į savo dirbtuves, taupo pinigą ir neturi laiko tai gražiai ir nuotaikingai švęsti. Čia tik bažnyčiose vyksta pamaldos, prisitaikant prie vietos sąlygų.

Lietuvoje tai buvo didelė šventė.

Jau vasara buvo persisvėrusi per vidurį. Iš laukų buvo nuvežti rugiai. Tik vasarąjį noko, laukdamas dalgių. Soduose kvėpėjo obuliai. O darželiuose — kas per gėlių žydėjimas, kas per įvairumas!

Yra tokia gėlė, kurią žemaičiai vadina karliuku. Pražįsta tik rugpjūtyje, per Žolines. Gėlytės ant aukštų stiebų, baltos, mėlsvos. Dieną jos niekuo nepatraukia akies, bet vakare jos taip gardžiai kvėpia, kad negali praeiti pro darželį nesustojęs, nepasigėrėjęs. Čia pro šaką pateka mėnulis. Pilnatis. Žiogai medžiūose griežia. Kvėpia obuliais, viskas kvėpia.

Tokios didelės ir gražios naktys supo Žolines. Naktys, kada iš ežeriukų, pelkių ir upių pakyla pirmieji rūkai. Slenka jie pažemiu, ir visa atrodo kaip begalinė jūra, iš kurios medžiai kiša kepurėtas galvas.

Per Žolines daug kur atlaikai.

Jau iš vakaro išsirengia jaunimas ir senimas. Nebėra tos skubos, nerimo, kuriuo užsikrečia visi pavasarį. Pamažėl išsitauso kelionė ir išvažiuoja. Moterys prisiskina puokštė gėlių iš darželio. Čia kvėpiančios žydinčios gėlytės. Labiausiai šioje puokštėje mėgstami šiaudiniai. Šiurkštūs jų žiedai, bet jie niekada nenuvysta. Iki žiemos gilumos jie išsilaiko troblose.

Vyrai baidosi tokių didelių "kvietimų", bet ir jie atlapan išisėga kokį žiedelį. Kas drįs pasirodyti be gėlės, kai tokia šventė, kaip Žolinės. Jaunimas išisėga rūtų šakelę arba įsideda į maldaknygę taip, kad jos vienas galas matytųsi.

Išsipuošę, nešdamiesi puokštes, susirenka bažnyčion, kur pilna vainikų, smilkalų kvapo. Čia prieš sumą pašventina gė-

les. Ak, buvo ir linksmy vaizdų iš to šventimo! Kokia moterėlė, norėdama, kad tikrai užkristų švesto vandens lašas, grūstė grūdasi prie tako, kur eis kunigas su šlakstykle, arba, negalėdama prasimušti per pečių tvorą, iškelia savo puokštę kuo aukščiausiai. Tada tarp skarelių, usotų veidų sumirguliuoja įvairiaspalvės gėlės — tie gražieji žolynai.

Prasideda suma.

Ir kokia nuotaika apima tada bažnyčią. Rodos, sustojo laikas, ir net vargonai prisnūdę vos vos girdisi. Ir jie, rodos, neskuba — nori kuo ilgiau palaikyti tą kvėpiančią sekmadienio rimtį.

Pasibaigus pamaldom, varpai šūkteli iš bokšto. Tada užverda šventorius. Ten agnosėliai, maldaknygės, rožančiai. Už vartų — saldainiai ir elgetų armonikos. Ir pypia, ir klykia, ir skambina visais varpeliais. Kur nors groja orkestras, didelis dūdų orkestras, skelbda-

mas, kad bus šį vakarą vaidinimai, gegužinės, pasilinksminimai. Bet dar tik bus. Dar yra daug laiko vaikščioti mažam miestelyje stoviniuoti prie tvorų, kalbėtis su pažįstamais.

Kai saulėlė svirsteli vakaru pusėn.

gražiosios gėlių puokštės sėdasi vežimas ir išvažiuoja namo. Liekasi tik dviračiai, tik jaunimas, kuris atlope turi rūtų šakelę ar kurį kitą žiedą. Juos nusiveda dūdų balsai į linksmas vakaruškas ir namo parlydi tos gražios rugpjūčio naktys, pilnos sodo kvapo ir žiogų čirškėjimo.

Tada maldaknygėn įdeda rūtelę, kuri sudžiūs ir išbus iki kitų Žolinių. Žiedelį prisegs prie sienos, o didžiąsias puokštes su nenuvystančiais šiaudiniais užkiša už kryžiaus. Ateis ruduo ateis žiema, o gėlės žydės ir primins visiems anas gražias Žolinių šventes.

LIETUVIŲ SKAUTŲ KETVIRTOJI TAUTINĖ STOVYKLA

ROMAS KEZYS

Šiuo metu stovyklos paruošiamieji darbai eina prie galo.

Juos atlieka specialus skautinkų komitetas, kuram energingai pirmininkauja vyr. sktn. Pr. Karalius iš Clevelando. Šioje stovykloje bus stengiamasi pabrėžti tautinį skautybės charakterio bruožą ir iškelti ištikimybės savo kraštui principą. Stovyklos svarba tremtyje padidėja keliorapai tad nenustabu, kad skautų vadovybė sutelkė geriausias pajėgas šią stovyklą tinkamai suorganizuoti ir praversti.

Bendrojo programoj bus kelias dienas, paskirtų grynai tautiniams reikalams: rugp. 20 d. — Lietuvos jūros diena; rugp. 23d. — pasaulio lietuvių diena. Čia bus stengiamasi supažindinti jaunimą su lietuvių bendruomenės idėja, iškelti tautinio solidarumo reikalą.

Rugpjūčio 24 d. — 40 m. jubiliejaus diena. Ši diena bus svarbiausia visos stovyklos programos dalis. Čia bus iškilmės

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių Kultūrinė radijo programa

WKOX, 1190 kilocycles Framingham, Mass. Sekmadieniais nuo 8 val. iki 9 val. ryte

VEDĖJAS — P. VIŠČINIS 47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS. Tel. JUniper 6-7209

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3:00 val. dieną. Perduodamos vėliausios pasaulinių žinių santraukos, dainos, muzika, ir "Magdūtės pasaka".

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių bei dovanų krautuovę, 502 E. Broadway, South Boston. Tel. AN 8-0489. Ten gaunamas ir "Darbininkas".

STEPONAS MINKUS

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.

Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar siųskite vedėjui ANATANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasy Jakutis, 495 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: Norwood 7-1449; South Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8333.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Urmo (wholesale) bei smulkmenų (retail) importuotos bei vietinės vilnonės ir maišytos medžiagos, suknelių bei paltų medžiagos, šalkos.

Mes parduodame geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

DUODAMA SPECIALI NUO LAIDA UŽ MEDŽIAGAS SIUNCIAMAS Į LIETUVĄ

200 Orchard St. New York 2, N. Y.

Kampas Houston St.

Telef. AL 4-8319

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutapymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS
(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd. Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-55 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

LIETUVOS ATSEMININKŲ
RADIO VALANDA JAU 16 TUS ME-
TUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ
LIETUVJ DIDŽIOJO NEW-YORKO
N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KU-
RIS. IEŠKO ATSIGALVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

DABAR
NAUJU LAIKU
SEŠADIENIAMS
NUO 4:00 iki 5:00
VALER
STOTIS **WEVD** (330 KIL. IR 97.9 MEG. FM)
DIREKTORIUS — JOKŪBAS J.

STUKAS 1261 WHITE ST.
HILLSIDE N.J.
WA. 6-3325

Ši kelionė mus labiausiai domino

Amerikos lietuvius už geležinės uždangos

Lietuvių Dienos, leidžiamos Los Angeles, birželio nr. įsidėjo idomų reportažų apie **Vyrautą Kušleiką**, smuikininką, kuris 1957 m. lankėsi Lenkijoje. Iš to reportažo imame tik tai, kas pasakojama apie nuotaikas už geležinės sienos, juoba, kad ten sutiko ir lietuvius.

Kartu norime priminti mūsų skaitytojams, kad Lietuvių Dienos kas mėnesį spausdina įdomių reportažų apie lietuvių gyvenimą visuose laisvuose kraštuose, gausiai iliustruoja "Lietuvių Dienas" redaguoja **Bernardas Brazdžionis**, leidžia **A. Skirius**. Metinė prenumerata 6 dol., adresas: 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Vytautas Kušleika, čiagimis, kilęs iš Bridgewater, Mass. netoli Bostono, šviesių lietuvių — Jono ir Onos Kušleikų — sūnus. Muzikos mokėsi Bostone ir kitur. Dabar groja Clevelando simfoniniam orkestre. Vasaromis jis daug keliauja, grodamas su kitais orkestrais. Yra aplankęs Karibų jūrą iki Brazilijos; Kolumbijos ir Venezuelos lankė Vakarų Indiją 1957 su Clevelando simfonijos orkestru atliko kelionę į Vakarų ir Rytų Europos kraštus. 1928 m. lankė Lietuvoje.

tuvių kalbos mokėjimas išliko toks, kiek aš buvau išmokęs iš tėvų. Paprastam pasikalbėjimui jo pakanka, be ne rašymui.

Šiuos kelinės išpūdžius rašant man pagelbėjo LD bendradarbis, o mano geras bičiulis, žurnalistas V. Brazdžionis. Jam už tai ačiū.

Tris Rytų ir kelis Vakarų Europos kraštus turėjau laimės aplankyti 1957 metų vasarą. Per Atlantą skridau kaip Clevelando Simfonijos Orkesto bendradarbių šeimos maršas ir dėlto mano "judėjimo laisvė" buvo kelionės paskirties suvaržyta...

Vyt. Kušleika

nos. Kritikų įvertinimai taip pat buvo entuziastingi; tik vokiečių ir austrų kritikai pastebėjo, kad mūsų orkestro atlikti Ludvigo van Bethoveno kūriniai buvę per lėti, lengvesniu amerikiniu stilium. Europiečiai muzikai ir publika entuziastingai domėjosi ne tik mūsų koncertais, bet ir jų atlikėjais — dirigentu ir atskirais muzikais. Tai vis reiškiniai, kurie rodo europiečių pagarbą kultūrinėms vertybėms. Tačiau perdidelis senos dvasios kultūros kultas turi ir tam tikrų neigiamybių ir jaučiami atsilikimo ir nuovargio ženklai.

Baimė prie geležinės uždangos

Iš Vienos mūsų kelionė pakrypo į Rytų Europą, už Geležinės Uždangos. Ši kelionė mus daugiausia domino, net jaudino. Mus traukė savo akimis pamatyti komunistinius tikriau sakant, komunistų okupuotus kraštus, apie kuriuos taip daug kalbama ir rašoma.

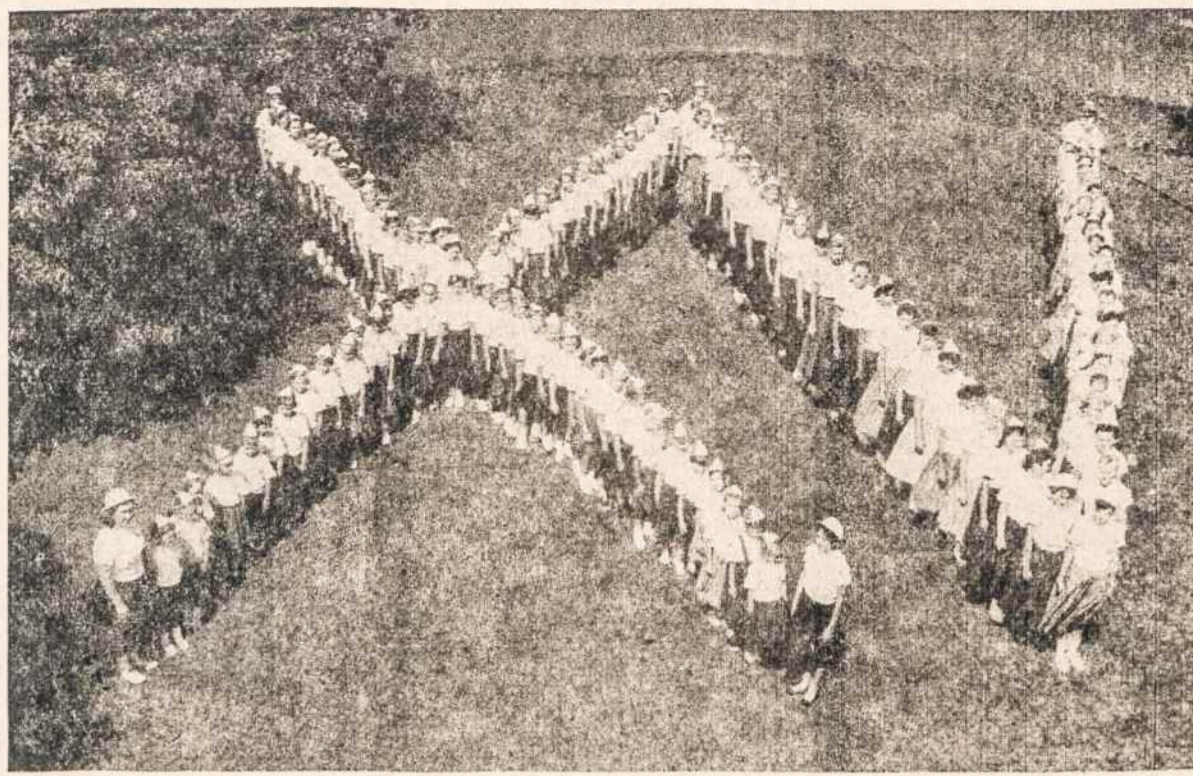
Mūsų dėmesį ir savisaugos jausmo budrumą dilgino draugų išpėjimai, nurodą, kaip mes turime lakyti ir elgtis būdami už Geležinės Uždangos. Dėl tų išpėjimų keli mūsų kelionės draugai "iškrito" dar besirušiant skristi per Atlantą: jų vietos teko tiek per muzikantų "skolintis" iš Chicago Simfonijos orkestro. Dar keli iškrito artėjant prie Geležinės Uždangos, pasukę atgalios per Vokietiją į Amsterdamą, paskutinę mūsų koncerto vietą. Prisipažįstu, nemažiau, negu kiti mano bendradarbiai, jaudinausi ir aš. Mano bičiuliai, susirinkę į išleistuves, kelionės išvakarėse pakartotinai išpėjo būti apdairiam, ypač Lenkijoje, arti Lietuvos sienų.

Ypatinga padėka priklauso Jo Ekscelencijai vysk. Bernardui Flanagan, prelatams K. Vasium ir P.M. Jurui, kapelionui kun. St. Ylai, klebonams kun. P. Norbutui, kun. J. Vaitekūniui, Tėvų Pranciškonų provincijolui Tėvui Viktorui Gidžiūniui, Marianopolio Tėvių Marijonų viršininkui Tėv. J. Dambrauskui ir visiems gerbiamiems dvasiškams.

Kaltos pirštų nuospaudos

Mūsų nuotaikų įtampa dar daugiau pakilo, kai atvykę į Europą, patyrėme, kad Čekoslovakijos komunistinė valdžia atšaukė leidimą orkestrui koncertuoti Prahoje. Atšaukimo motyvas: kad JAV vald. ir čekoslovakų sportininkų, vykstančių į Šiaurės Ameriką, pareikalavusi pirštų nuospaudų... Tai daugiau pikta priekabė, o joks argumentas, nes amerikiečių įstaiigos pirštų nuospaudų procedūra ne vien čekoslovakų sportininkams išgalvota!

Mūsų kelionė Lenkiją buvo pasirinkta trumpiausia kryptimi — per Čekoslovakiją. Ta kryptis buvo pasirinkta planuojant visą mūsų koncertų "turnė", į kurią buvo įtraukta ir Čekoslovakų Praga. Atšaukus koncerto leidimą, nebėliko rinktų kito kelio, nors visi ženklai bylojo, kad tame kraš-

PUTNAMO MERGAICIŲ stovyklai 15 metų.

NEKALTO PRASIDĖJIMO SESERŲ PADEKA

PUTNAM, CONN.

Liepos 27 įvyko Lietuvių susiartinimo šventė M. Nekalto Prasidėjimo seserų sodyboje, Putnam, Conn. Ši šventė yra ypatinga tuo, kad ji buvo skirta paminėti Šiluvos Marijos apsišvišimo jubilėjų ir stovyklos 15 metų sukaktį.

Dėkojame Jums, brangūs lietuviai, kad taip gausiai joje dalyvavote. Tegul Šiluvos Marija gausiai Jus visus laimina. Ji tikrai džiaugėsi, matydama tokią gražų būrį Jos žemės vaiku, suklaupusių šv. Mišių metu. Tai buvo tikrai retas pamaldumo vaizdas, tarytum naujoje Šiluva.

Ypatinga padėka priklauso Jo Ekscelencijai vysk. Bernardui Flanagan, prelatams K. Vasium ir P.M. Jurui, kapelionui kun. St. Ylai, klebonams kun. P. Norbutui, kun. J. Vaitekūniui, Tėvų Pranciškonų provincijolui Tėvui Viktorui Gidžiūniui, Marianopolio Tėvių Marijonų viršininkui Tėv. J. Dambrauskui ir visiems gerbiamiems dvasiškams.

Dėkojame vadovams bei vadovėms, suorganizavusiems maldininkų grupes, kurių buvo net šeši autobusai ir kitos mažesnės grupės. Džiugu buvo ma-

te mes būsime nepageidaujami svečiai. Mūsų nujautimas netrukus pasivertino: trakiniui vos persiritus per Vokietijos — Čekoslovakijos sieną, prasidėjo griežtas mūsų dokumentų ir daiktų tikrinimas. Tikrintojai landžiojo net po traukinio apačią, lyg ten būtų paslėpta visa kontrarevoliucinė armija...

Nestikėtini dalykai Čekoslovakijoje

Tuo mūsų pirmoji pažintis su komunistiniais pareigūnais paprastu dokumentų bei daiktų tikrinimu nesibaigė. Mūsų akyse dėjos kultūringame pasauly neįtikėtini dalykai.

(Bus daugiau)

tyti, kaip lietuviai stengėsi pelnyti Šv. Tėvo suteiktus atlydus. Išties dieną koplyčia buvo pilna maldininkų.

Ačiū jums mergaitės stovyklautojos, kurios prisidėjote prie šventės iškilnių. Jūs mūsų svečius nuvedėte į Šiluvos laukus, kur prieš 350 metų apsišviškė Dievo Motina. Jūs taip pat pakelėte žiuovus į Anykščių šilėlių, kuriame Antanas Baranuskas prieš šimtą metų vaikščiojo. Ir jūsų ši stovykla buvo jubilėjinė — 15toji. Teskamba visur ir visada jūsų graži lietuviška daina.

Ačiū mums, mielos mokytojos. Jūs įdėjote tiek daug širdies, paruošdamos mergaites ir

ne tik išmokindamos, bet ir surkundamos vaizdelius ir dainas.

O ypatingą ačiū tariame vausių stalų rengėjoms, automobilių aikštės tvarkytojams, prie vartų dirbusiems įvairių pramogų bei loterijų organizatoriams —ėms. Ačiū mūsų Rėmėjų Centro valdybai, skyrių valdyboms bei nariams už didį pasiaukojimą.

Dėkojame visiems už paramą, ypač, kurie atsiminė palengvinti mums koplyčios skolių naštą. Gerasis Dievas Jums gausiai atlygins, o mes Jus visada prisiminsime savo maldoje.

Visuomet maldoje su Jumis, Nek. Pr. Švč. M. Marijos seserų vardu

Motina M. Aloyza

Mažosios tautos didžiųjų kovoje

(Atkelta iš 3 psl.)

KAS TREMPIJA MAŽAS TAUTAS?

"Daugeliu atveju, — rašo Chruščiovas Eisenhoweriui, — jūs pareiškėte, kad remiate mažąsias tautas. Jeigu taip, tai turite praktikoje pripažinti tautoms teisę laisvai apsispręsti ir kurti toki valstybinį režimą, kuri atsako jų interesams. Nei viena valstybė, jeigu ji tikrai rodo susirūpinimą mažųjų tautų nepriklausomybe ir saugumu, negali pasisavinti teisės kištis į to krašto vidaus reikalus".

Gerai pasakyta savo paties kailiui išdyti. Visi žino, ką daro Amerika ir ką ligi šiol yra padariusi su mažom tautom Sovietų Sąjunga, pradant Baltijos valstybėm ir paskui sekusiom visom kitom. Geresnio kaltinamojo akto dar niekas nėra pats sau pasirašęs.

PARODO PATS SAVE KAIP IMPERIALISTĄ

"Mes negalime užmerkti akių — moko Chruščiovas Eisenho-

werį marksizmo. — kad gyvename didžiųjų revoliucinių pasikeitimų eroje, tokiais laikais, kada pagrindiniai keičias socialinė santvarka. Šis naujas kelias, pirmiausiai prasidėjęs Sovietų Sąjungoje, įgyja vis didėjanti galingą įbėgį. Nauja santvarka jau išplito Kinijoje, rytų ir šiaurės Korejoje, šiaurės Vietname. Tuo pačiu laiku daug Azijos ir Afrikos tautų, kurios buvo kruvinai imperialistinių valstybių slėgiamos, pasiekė nepriklausomybės, kovodamos su savais ir svetimaisiais pavergėjais. Daug kitų tautų visame pasaulyje kovoja dėl savo tautinio išlaisvinimo ir abejonė, kad svetimi jom kolonistų durklai nepajėgs to sulaukyti".

Tikrai, išsilaisvinimo iš raudonųjų imperialistų ir kolonistų niekas nesulaikys, kai tautos sukils prieš Chruščiovo durklus, kuriais jis laikosi valdžioje savo krašte ir kruvinai slėgia kitus kraštus.

SS.

IŠ VISUR

● Kun. Jonas Klimas, Shamokin, Pa., klebonas rugpjūčio 9, bažnyčios zakristijoje staiga mirė širdies liga. Buvo gimęs 1892 m. Lauksenio kaime, Kazitiškio parapijoje, Zarasų aps. Į Ameriką atvyko 18 metų amžiaus, iškvietas brolio. Kunigu įšventintas Chicagoje. Kurį laiką vikaravo Mahanoy City pas dabartinį kan. J. Končių. Paskutinius 10 metų buvo Shamokin, Pa., klebonu. Palaidotas Chicagoje.

Kun. J. Klimas buvo ilgametis Darbininko skaitytojas.

● Juozas Manelis ir Nijolė Lipčiūtė susituokia rugpjūčio 30 Chicagoje.

● Ada Karvelytė - Dubauskienė su savo vyru ir šeima iš Kolumbijos persikelia gyventi į Jungtines Amerikos Valstybes. Kolumbijoje praleido 10 metų. Ada Karvelytė - Dubauskienė yra Ateities uoli bendradarbė.

● Vokietijos PL Krašto taryba posėdžiavo liepos 26 - 27 d.d. Hiutenfelde. Vasario 16 gimnazijos patalpose. Išklaušyta pranešimų, apsvarstyti svarbiausi bendruomenės ir Vasario 16 gimnazijos reikalai, įsteigta švietimo komisija, išrinkti organai, priimta rezoliucijos. Naujon valdybon išrinkti: kun. J. Aviža, perrinkti Simonaitis, Drunga, Sutkus ir Stankaitis.

● Arch. J. Mulokas sudarė planus indėnų misijų pastatams Montanos valstybėje. Bus statoma bažnyčia, vienuolynas, mokykla.

● Irena Gilonertienė išrinkta atstovauti Austrijos lietuvių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime New Yorke. Ji plačiai veikia tarp Austrijos lietuvių. Į Ameriką atvyksta rugpjūčio mėn. Po seimo vėl tuoj grįžta atgal.

● Kas mėgsta Atlanto audringas bangas, bet nemėgsta ilgų varginančių kelionių, vasaroti vyksta į Asbury Park, N. J., į P. Lanio (Lanausko) vasarnamį.

Išnuomojami kambariai sezonui, savaitei bei savaitgaliams. Vasarotojų patogumui kiekvienam aukšte yra virtuvė, šaldytuvai ir reikalingi indai, apmokamas mokestis už maudymąsi.

Tiesioginis susisiekiimas autobusais ir traukiniais su New York, Newark ir Philadelphia.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

P. LANYS

515 Fourth Ave
(cor. Emory St.),
Asbury Park, N. J.
Tel. PRospect 4-6034

Metinė Lietuvių Šventė-Piknikas

Darbo dienos šventėje-
Labor Day

Rugsėjo - September 1 d.

BROCKTONO VIENUOLYNŲ SODYBOJE, 261 Thatcher St.

Pakviestas atsilankyti ir lietuviams pakalbėti

SEN. JOHN F. KENNEDY

Mišias aukos Prel. Pranciškus M. Juras II val.

Visi rėmėjų skyriai turės savo stalus. Bus užkandžių, gėrimų, laimėjimų. Gros orkestras — Cosmopolitan Band.

Po pietų 4 val. šokiai, žaidimai, dainos.

Visi Naujosios Anglijos lietuviai kviečiami atsilankyti į šį tradicinį metinį pikniką ir paremti seseris lietuvaites.

Maloniai kviečia

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Rėmėjai

BALTIMORES ŽINIOS

Galėjo išsikalbėti...

New Yorke prieš pora savaitų mingavo Jehovos liudininkai. Minios nardinosi į vandenį "krikštui". Jų dvasios vadas Nathan Knorr kalbėjo: "Mes nežinome dienos ar valandos, bet mes žinome, kad artėja pasaulio galas".

Chicago "Naujienos" dėl to Johovos liudininkų sąjūdžio pastebė: "Už tokias 'priešvalstybines' kalbas jie buvo persekiojami Hitlerio Vokietijoje, juos persekioja šandien komunistų šalys. Bet laisvoji Amerika jie galėjo išsikalbėti prieš politikierius, žemiškąją valdžią iki sočiai, ir nieko neatstiko".

Bostone savo metu buvo lietuvių liudininkų kongresas, taip pat laisvoje Amerikoje. Bet tik kai kas galėjo sočiai išsikalbėti, o kurie bandė kalbėti prieš politikierius ir jų žemiškąją valdžią, kažkas atsitiko, ko Naujienos nė antras mėnuo negali pamiršti. Ne visuose miestuose ir susibūvimuose yra laisva laisvoji Amerika!

Būkite kultūringi, kaip...

Sandaroje (rug. 1) dar kartą prisiminti "bendruomininkai", kurie Amerikos lietuvių kongrese Bostone trūkmavę, sudarydami gal tik kokius 10 proc. dalyvių. "Apie 90 nuos. atstovų buvo rimti, atsakingi žmonės". Dėl tų neatsakingųjų ir "atsitiko su kongreso pirmininku, kuris, negalėjęs pakęsti to viso cirko, pasitraukė nuo scenos". Sandara pataria: "vyrukai turėtų pradėti mokytis kaip padoriai ir kultūringai elgtis viešose sueigose".

Ta pamoka, manome, pirmusia pasinaudos pats Sandaros redaktorius, ir antrą kartą viešojo sueigoje elgsis jau padoriai: nebegrasys paleisti kėdę ir "bendruomininką". Tai jau būtų pažanga ir galėtų save įskaityti 90 nuos. rimtų ir atsakingų žmonių.

Be kelnų per sieną

Augustas Starke, vokiečių iš Dresdeno, nuvyko į vakarų Berlyną apsipirkti. Gavo ten, ko norėjo ir ko negalėjo gauti rytinėje komunistų zonoje. Bet kaip daiktus pravežti per sieną, ypač naują kostiumą, už kurį muitininkai būtų daug nuplėšę? Zmogus nusivilko senus rūbus, išmetė pro langą ir vilkosi naujais. Bet krautuvė per neapsižiūrėjimą užmiršo jam suvynioti kelnus.

Ir taip jis sutiko muitininkus.

Sv. Vardo draugijos vyrai kartu su arkvyvskupijos tos draugijos nariais trečiadienį, rugpjūčio 13 Memorial Stadium Baltimoreje žiūrį rungtynes tarp Baltimore's Orioles ir Boston Red Sox.

Atostogos

Siomis dienomis sv. Alfonso parapijos kun. J. Antoszewski ir kun K. Pugevičius praleidžia savo atostogas. Klebonas prel. L. Mendelis, praleidęs atostogas Europoje ir aplankęs įvairias šventoves, laimingai grįžo atgal prie savo darbo. Klebonas patenkintas kelionės išpūdziais ir jas pasidalins su savo parapičiais. Kun. A. Dranginis atostogavo visą liepos mėnesį New Jersey pajūryje su savo broliais ir giminėmis.

Pijus Jurgelaitis,

visų gerai žinomas sv. Alfonso bažnyčios zakristijonas, rugpjūčio 15 švenčia savo gimtadienį. Šiuo metu jis negaluoja. Sveikindami jį su gimtadieniu, linkime geros sveikatos.

Sv. Alfonso bažnyčioje

darbininkai dirbo prieangyje per visą liepos mėnesį. Jie išėmė senas bažnyčios duris ir įdėjo naujas. Šios durys stiklinės. Dabar bažnyčios priangis daug šviesesnis ir daug didesnis. Labai maža Baltimore's bažnyčių turi tokias grynos stiklo duris.

TERRYVILLE, CONN.

Vedybinio gyvenimo sukaktis

Mr. ir Mrs Benjaminas Martūnas, gyveną 7 Joseph St., Terryville, Conn., švenčia savo vedybinio gyvenimo 45 metų sukaktį. Padėkos mišios buvo atlaikytos rugpjūčio 9 d. Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje.

Abu jie yra kilę iš Lietuvos, į Ameriką atvyko 1910 m., situokė 1913 m. rugpjūčio 12 d. Sutuokė Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje kun. Sheehan.

Nuo 1910 jis dirba Eatle Lock Co. kaip užraktų dirbėjas. Ir dabar tebedirba tame pačiame kambaryje, nr. 15. Jis yra Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugijos pirmininkas. Siose pareigose yra paskutiniuosius 15 m.

Iki praeitų metų gyveno 17 Pearl St., praeitais metais nusipirko naują namą, 7 Joseph St. Minint jų vedybinio gyvenimo sukaktį, po pamaldų bažnyčioje, 12 val. namuose buvo pietūs, kuriuose dalyvavo artimiausi giminės ir draugai.

K.

Cezaris Surdokas sveiksta po sunkios operacijos, kuri buvo padaryta sv. Agnietės ligoninėje. Jis aktyviai reikišias lietuviškoje organizacijoje. Linkime jam geros sveikatos.

Seserys kazimierietės,

kurios ilgus metus pasišventusiai dirba mūsų mokykloje, auklėdamos vaikučius, kreipiasi į tuos tėvus, kurie žada leisti savo vaikus pirmą kartą į sv. Alfonso parapijos mokyklą, kad kuo anksčiau juos užregistruotų.

Amerikos legiono

lietuvių posto 154 padėjėjos turėjo savo pikniką rugpjūčio 3 Kičiaus ūkyje. Šios lietuvių karių veteranų žmonos, dukros ir seserys gražiai pavaišino svečius. Nors oras buvo nekoks, bet dalyviai laiką praleido linksmoje nuotakoje.

Mirė

Magdė Anzulienė, ilgus metus negalėjusi, mirė rugpjūčio 1 d. savo namuose, Erdam gatvėje. Po gedulingų pamaldų Shrine bažnyčių turi tokias grynos stiklo the Little Flower bažnyčioje rugpjūčio 4 palaidota Holy Redeemer kapinėse. Paliko liudininkų vyrą Juozą.

Juozas Remeikis žuvo eismo nelaimėje liepos 31. Einant per gatvę jį užgavo mašinos. Iš sv. Alfonso bažnyčios su trejomis mišiomis palaidotas rugpjūčio 4 Holy Redeemer kapinėse. Paliko liudininką žmoną ir dukras—Patriciją ir Adelę ir sūnų Robertą.

Edvardas Mikušauskas — Mikush staiga mirė savo namuose, James gatvėje, liepos 31. Gedulingos pamaldos buvo atlaikytos sv. Jeronimo bažnyčioje rugpjūčio 5 d. Palaidotas Meadow Ridge Memorial Park kapinėse. Nuliūdime paliko žmoną Marę ir dukrą Lorraine.

Ona Raguckienė, belankydama savo dukrą Tower City, staiga mirė rugpjūčio 2. Velionė gyveno Baltimore's priemiestyje, vadinamame Curtis Bay. Po gedulingų pamaldų sv. Alfonso bažnyčioje rugpjūčio 6 buvo palaidota sv. Kryžiaus kapinėse. Liko liudininkos dukros Ona ir Patricija ir visa eilė anūkų.

Jonas Obelinis

IŠ ŠKOTIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Antroji išvyka

Vienintelis Škotijos lietuvių katalikų laikraštis "Išvių Draugas", kuris dėl lėšų stokos tęstengia savo skaitytojus aplankyti tik vieną kartą per dvi savaites, dabar pergyvena didžiausius finansinius sunkumus. Lėšų sutelkimui kiekvieną metą suruošiama bendras išvažiavimas kur nors į pajūrį. Visas gautas pelnas paskiriamas to laikraščio leidimui.

Liepos 22 tokia išvyka padaryta į Salcoats miestelį, rytiniame Škotijos pakraštyje, 86 mylių pločio Ayrshire jūros ilankoje. Išvažiavimui buvo užsakyta 7 autobusai; vienas Glasgow miesto, o kiti šeši — visos Lanarkshire lietuviams. Visi autobusai važiuojo ponia. Dauguma išvykusiųjų buvo Škotijoje gimę ir augs jaunimas. Senųjų lietuvių eilės dabar yra labai išretėjusios, kad jie tesudaro nedidelį procentą. Daugelis senųjų lietuvių norėtų dalyvauti panašiose išvažiavimuose, tačiau dėl sveikatos turi likti namie.

J. Butkevičius

SIUNTINIAMS į Lietuvą bei į USSR vilnionių, šilkinų bei medvilninių medžiagų vyriškams, moteriškams ir vaikų kostiumams gausite pas

H. KOEN

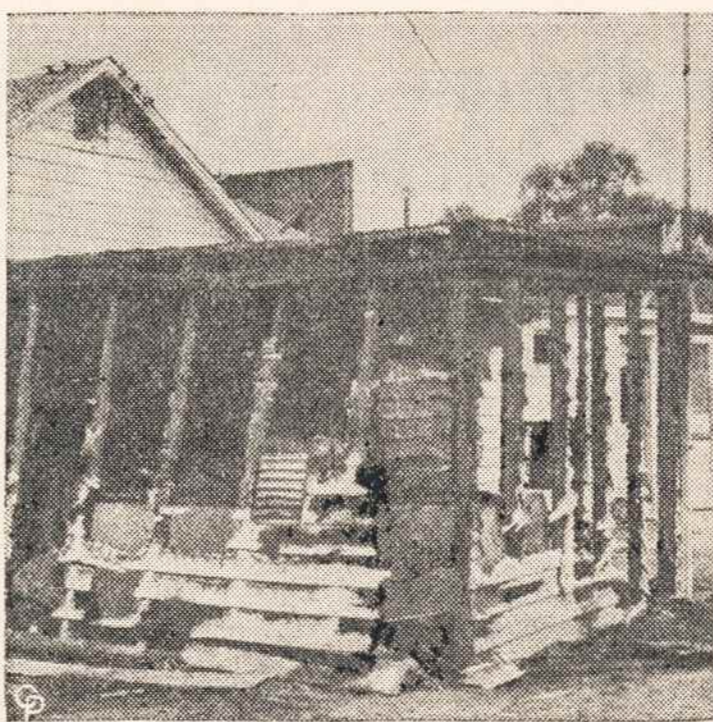
111 DELANCEY STREET, NEW YORK 2, N. Y.

(kamp. Essex St., už Williamsburgho tilto) Tel. OR 4-0244

Parduodamos vietinės bei importuotos medžiagos

Atsineškite šį skelbimą, kurs bus tinkamai įvertintas

ATDARA KASDIEN:

SESTADIENIAIS nuo 1 iki 6 val. popiet:
SEKMDIENIAIS VISĄ DIENĄ.

FLINT, MICH., valykla, kurią padegė Frank Kierdorf.

WATERBURY, CONN.

Rengiasi trilypiniam piknikui.

L.D.S., Moterų Sąjunga ir Katalikų Susivienijimas rengia Waterbury rugpjūčio 24 didžiulį pikniką. Piknikas rengiamas visų tų trijų organizacijų apskritimų. Rengimo komisijai priklauso visa eilė aktyviųjų organizacijų veikėjų, kaip Mracelė Digiminienė, Magdalenė Karinauskienė, Janina Gluodenienė, Vincas Urbonas, Elzbieta Vyturienė, Viktoras Vyturys, Ona Šmotienė ir Antanas Petrauskas. Komisija turėjo tris posėdžius. Paskutinis buvo rugpjūčio 5.

Piknike gros "Merrymakerių" orkestras, kuriam vadovauja Kazys Gloudenis. Rengėjai yra

A. Petrauskas

VAN'S GARAGE
209 N. Ogden Avenue
Chicago, Ill. HA 1-3284
We pick-up and Deliver, Hand-Washing and polishing — open every day and Sundays.

Išbrovėlis šaukėsi policijos

Houstone, Texas, Leroy Cram 20 metų jaunuolis, išbrovė ir restoną į pasislėpė. Kai visi išeis, tikėjosi šio to rasti, gal ir pinigų. Nieko gero neaptikęs, pasijuto, kad jis yra pakliuvęs kaip į kalėjimą. Visi išėjimai buvo kietai uždaryti ir užrakinti, langai su geležiniais virvais. Surado telefoną ir prisiskaukė policiją, kad jį išvaduotų.

BŪKITE TIKRI,
kad jūsų dovanojami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Ukrainą ar Sovietų Sąjungos dalis
YRA 100%
APDRAUSTI

Siųsdami savo paketus, būkite tikri, kad jūs siunčiate juos per autorizuotą firmą ir reikalaukite apdraudos įrodymų.

Jūs pačių interese turėti reikalus su patikima bendrove, kuri yra biznyje daugiau, kaip 25 metų. Mes didžiųjų mėsų savo mandagiu, asmeniui, atidžiu ir greitai patarnavimu.

Gautus paštus siuntinius mes pakvitojame ir pasiunčiame sąskaitas per 24 valandas.

Atsilankykite į bet kurį mūsų skyrių ir pareikalaukite Vėdoje parodyti jums paludytą kopiją apdraudos poliso nuorašą nuo DURŲ IKI DURŲ. Reikalaukite mūsų puikų katalogų.

GLOBE PARCEL
SERVICE, INC.716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
Walnut 5-34351991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900
390 West Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
Telephone: ANDrew 8-8764263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
Tel.: MARket 3-19684102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Tel.: FRontler 6-6399
6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Tel.: TASHmo 5-75601313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & E. 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807683 Hudson Avenue
ROCHESTER, N. Y.
Telephone: BAKER 5-5923
Reikalaukite telefonu arba raštu
mūsų paskutinę informaciją
knygute.

IŠPARDAVIMAS—PROGA!

Visą LIEPOS mėn. išparduodami dideli kiekiai importuotų ir kitų

VILNONIŲ MEDŽIAGŲ

gaunamų 3 krautuvėse pačios didžiausios ir tos rūšies vienintelės firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.,

118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS
SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE,
UKRAINOJE IR UZKARPAČIO RUSIJOJE!Pasiųskite jiems vilnones atlaikas sukleim, eilutėm, apstaustam
Muitas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtus sukleles
Vilnones medžiagas iš rytinių ir atlaikas pačiom prėinamiausiom
kainom visam mieste jums sūlo 3 stambios krautuvės
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnones bei
šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms.
Visa, ką norite siųsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Telef. GR 5-0160Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai.
Atdara šokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnionių medžiagų vyrų kostiumams
ir svarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei svarkams.
Maitytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo
(wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutęMES NESAME PATENKINTI IKI
JŪS NESATE PATENKINTIMes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų
patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:
1) Mūsų įstaiga Newark bus atdara ir sekmadieniais nuo
9 iki 4 valandos.
2) Mes išsiunčiame kasdien.
3) Oro pašto siuntiniai išsiunčiami tuoj pat.
4) Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų
skyriuje.
5) Mūsų maisto, audeklių ir vaistų NAUJI standartiniai siuntiniai
yra sudaryti ilga patirtimi ir remiantis mūsų klientų pareikalavimais.ATEIKITE
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL
AGENCY, INC.1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Tel. Ingersol 7-6465, Ingersol 7-7272
Atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6, o šeštadieniais
nuo 9 iki 4 valandos.
312 MARKET ST., NEWARK, N. J. Tel. MITchel 2-2452

Mūsų skyriai:

78 Second Avenue 11601 Jos Campau Av. 121 S. Vermont St.
NEW YORK 3, N. Y. DETROIT 12, MICH. LOS ANGELES, CAL.
OREgon 4-1540 TOWnsend 8-0298 DUNKirk 5-6550
Atidaryta kasdien ir
sekmad. 9—6.
832 N. 7th Street 651 Albany Avenue 1241 Ashland Ave.
Philadelphia 23, Pa. HARTFORD, CONN. CHICAGO 23, ILL.
WALnut 3-1747 CHApel 7-5164 HUmbold 6-2818
Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės
LIETUVISKAI.

NORINTIEJI GAUTI

GRAŽIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ,

didelėm raidėm atspausdintų

maldaknygių,

angliškų St. Joseph's Sunday ir Daily Missals,

puikų kristalinių ir jubiliejinių

SU LIURDO VANDENIU KRYZELIUOSE ROZANČIŲ

ir įvairiausių kitos rūšies

devocijonaļu,

tesikreipia į

"Darbininko" administraciją,

910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

(tarp Broadway ir Bushwick),

Telefonas: GL 2-6916

Labai svarbus pranešimas visiems
tautiečiams, kurie siunčia siuntinius į Lietuvą, arba į kitus kraštus

Prašome įsidėmėti, kad norint padėti savo artimiesiems, pats geriausias ir pigiausias būdas yra siunčiant visų rūšių siuntinius per mūsų lietuvišką firmą.

1. Mūsų vaistų skyrius yra medicinos daktaro priežiūroje. Visi receptai yra išduodami tiksliai. Kainos labai prieinamos. Rimifon 500 tabl. \$3.00 — Streptomycin 50 @ 1 gr. \$4.60 — Cortizone 20 tab. \$7.5 — Meticorten 100 tabl. \$5.00 — Serpasil 100 tabl. \$1.35.

2. MAISTO SIUNTINIAI. Mes turime labai didelį pasirinkimą įvairių rūšių maisto siuntinių. 20 svarų cukraus \$14.90 — 20 svarų taukų \$27.55. Reikalaukite pilno maisto siuntinių sąrašo.

3. ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGOS: Angliškos ir vietinės medžiagos parduodamos urmo kainomis. Jūs galite taip pat užsakyti standartinius medžiagų siuntinius. 3 geros rūšies angliškos medžiagos kostiumams, arba paltams \$50.00, 4 vietinės medžiagos kostiumams su priedais \$50.00. Į šias kainas įeina visos išlaidos ir pristatymas Lietuvoje. Reikalaukite medžiagų pavyzdžių, kuriuos mes tuojau išsiųsime.

4. Piniginės perlaidos siunčiamos iki 50 dolerių vertės.

5. Per mus galite taip pat užsakyti sluvamas mašinas, akordeonus, foto aparatus, dviračius ir bet kokius kitus daiktus, kurių Jūs pageidaujate.

6. Stiklams plauti reiktukas su tikru deimantu mes parduodame už \$4.00. Skustuvas \$2.50. Plaukams kirpti mašinėlė \$2.50. Šios daiktus mes galime pristūsti Jums paštu ir Jūs galite sugražinti, jeigu nebūsite pilnai patenkinti.

Visi mūsų siunčiami siuntiniai yra apdrausti ir jų pristatymas pilnai garantuotas. Prašome rašyti dėl smulkesnių informacijų, kurias mes su mielumu suteiksime. Rašykite lietuviškai ir Jūs gausite nuoširdų lietuvišką atsakymą.

AMERICAN & FOREIGN BOOK CO.

22 CHAPIN PLACE, HARTFORD, CONN.
Tel. CHApel 6-4773.Antanas Ustjanauskas
Direktorius

NORWOOD, MASS.

Dzūko paskutinis žodis

Darbininko rugpiūčio 1 dieną nr. P.J. nori dar kažkokio pasiteisinimo iš Dzūko. Nesijaučiu nieko blogo P. J. padaręs, tai neturiu nei ko teisintis. Be to, niekada P.J. nieku nekaltinau. Priešingai, aš esu kaltinamas, kad pakliudžiau darbuotis P.J.kai kuriose organ. Bet jokių įrodymų tam nėra. Esą Džūkas kažką kalbėjęs su P.J., ir turėtų pats žinoti, ką kalbėjo. Girdėję ir garbingi asmenys tą pokalbį, bet jų vardų nemini, nes čia ne teismas. Aš teismo ir nereikalauju, bet vis dėlto norėčiau žinoti, ką esu blogo prie tų asmenų kalbėjęs. Jeigu tie brangūs asmenys ras mane kaltą, kaltę prisimsiu, ir bus viskas baigta. To nepadarius, laikysiu, kad toji kaltė ne man krinta.

P.J. dar rašo, kad nėra būtino reikalo priklausyti tam tikrom organizacijom. Galima ir kitose pasidaruoti Dievo ir Tėvynės labui. Labai teisingai pasakytą. Vis dėlto gera būtų žinoti, kokioms organizacijom P.J. priklauso ir veikia. Man težioma, kad vietinėm katalikiškom organizacijom nepriklauso ir nieko neveikia.

Toliau P.J. rašo, kad Džūkas duoda gražių siūlymų organizacijai veiklai, bet pats nesistengia įgyvendinti broliškos meilės vietinėje kolonijoje. Aš nesididžiuoju ir niekam nesigiriu savo broliškumu, tik noriu pastebėti, kad per 45 metus gyvenamas Norwoode, nesijaučiu niekam blogo padaręs ir nieko nebijau sutikti. Kam kokia pagalba buvo reikalinga, visada pagalbėdavau darbu ir auka. Tad negaliu suprasti, kokios dar broliškos meilės iš mažes reikėtų. Taip pat niekam kelio nepastojau ką gera daryti, taigi nei P.J.

P. J. dar rašo, jog pilnai sutinka su redakcijos pastaba, kad geriau būtų aiškintis asmeniškai, tik esą gaila, kad nesimato jokių ženklų iš Dzūko pusės. Norėčiau žinoti, kokie tie ženklai turėtų būti.

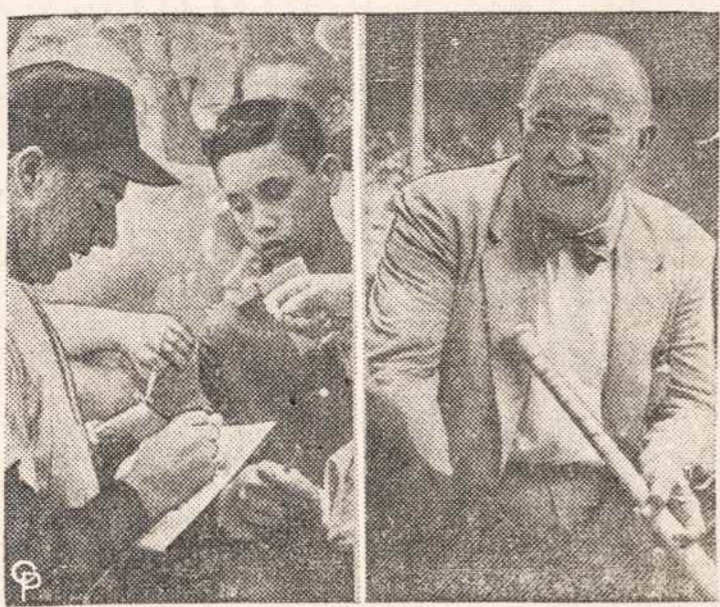
Kadangi P.J. nepriklauso jokiai katalikiškai organizacijai, ir aš negaliu ten jam pakliudyti, tai, man matos, nėra ko daugiau ir ginčytis. Tik noriu pasakyti ką jau esu sakęs: durys atviros, parašom eiti ir ir veikti, jei yra noro. Ginčą aš tuo ir baigiū.

Dzūkas

DETROIT, MICH.

Mašinimis važiuojantiems i PLB Seimas New Yorke

PLB seimas jau čia pat. Visi detroitiečiai, važiuojantieji i šį seimą savo mašinomis ir gailintieji paimti bent vieną keleivį, prašomi registruotis pas Vytautą Kutkų, telefonas TA 5-3846. Registruotis kviečiami ir visi tie, kurie norėtų su kitais mašinomis važiuoti. Benzinu išlaidoms dalinai padengti kiekvienas keleivis mašinos savininkui turės sumokėti apie 15 dolerių. Visi užsiregistravusieji gaus PLB seimo programą; be to, galės iš anksto įsi-

Kaip senais laikais beisbolo žaidėjai susirinko Yankee stadione New Yorke. Kairėje Joe DiMaggio pasirašo autografv. Dešinėje Ty Cobb, buvęs garsus žaidėjas, dabar pakelia tik lazda.

SACHMATAI

Veda K. MERKIS

JAV "Open" p-bėse, Rochester, Minn., dalyvauja 139 žaidėjai iš 25 valstybių, be to Canados ir Cubos dalyviai. Pirmenybės prasidėjo rugpiūčio 4 d. ir truks iki rugp. 16 d. Dalyvauja žymieji meisteriai: Bisguier, L. Evans, broliai Byrne, latvis Edvar Mednis, Collins, Steinmeyer, C. Henin (Chicago), O.Popovych (Mass. meisteris), Szedlaczek (Cleveland), Theodorovich (Toronto), S. Popel (Detroitas) ir kt.

P. Vaitonis 1936 m. Muencheno olimpiadoje nuostabiam varijante, kurį jis jau vartojo anksčiau Lietuvoj, įveikė Thorwaldsoną iš Islandijos. Partija įkelta į Schach Olympia 1936 rinktinę partijų knyga, "Olympische Blitzsiege" ir kitas. Prieš metus mūsų skyriuje minėjome, kad šiuo varijantu susidomėjo estas Esmo Ridala iš Suomijos, prašydamas Vaitonio informacijos spaudos tikslams. Toji partija vyko šitaip (Vaitonis lošė juodais):

1.d4 Žf6 2.c4 c5 3.d5 b5! 4.e:b5 e6 5.Žc3 e:d5 6.Ž:d5 Rb7 7.Žc3 d5 8.e3 d4! 9.Žb1

NEWARK, N. J.

Mirė Aleksandras Simonavičius — Simon ir liepos 22 po gedulingų pamaldų iš Švč. Trejybės bažnyčios palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse North Arlington. Nuliūdime paliko žmona Josephina, trys sūnus ir viena duktė.

Likusieji nuoširdžiai dėkoja kun. J. Pakalniškiui ir kun P. Totoraičiui už atlaikytas mišias, tap pat visiems laidotuvių dalyviams, kurie atjautė šeimos liūdną valandą. Dėkoja tiems, kurie užprašė šv. Mišias, ir už geles, šeiminkėms už pagaminimą valgių ir visiems pareiškusiems užuojautą.

Josephine Simon, 267 Adams St. Newark 5, N. J.

gyti bilėtus i didįjį koncertą Carnegie salėje, kamerinės muzikos koncertą, linksnavakarį, bankietą ir k. PLB seimas įvyks rugpiūčio 28-31.

V. Kutkus

Rd6 10. Žf3 R:f3 11.V:f3 Žbd7 12.e:d4 0-0! Vaitonis aukoja dar vieną pėstininką už pilną išsivystymą! 13.d:c5 R:c5 14. Vd1 Ve7+ 15.Re2 Žde5 16.0-0 Bad8 17.Vb3 Žeg4 18.R:g4 Ž:g4 19.Rd2 Ve2 20.Vf3 V:fd1! 21.K:f1 Ž:h2+ 22.Ke2 Ž:f3 23.K:f3 Bfe8 24.Rc3 Bd3+ ir balti pasiduoda, nes karalius patenka i mirties laukus.

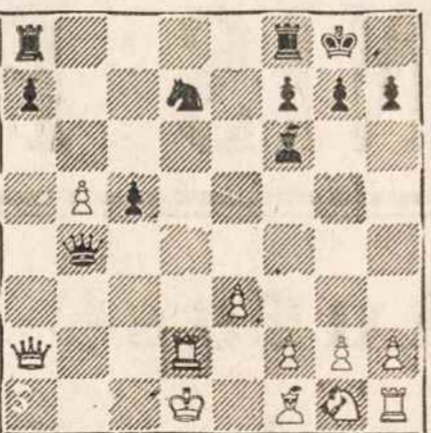
Dabar, mieli skaitytojai, palyginkite šitą partiją su Vaitonio naujai panaudotu tuo pačiu varijantu 1958 m. Ontario pirmenybėse prieš D. Kulyk (Kulyk su vengru Fusteriu dalinosi antrą vietą p-bėse). Vaitonis įveikė Kulyk ir visus kitus savo oponentus, laimėdamas pirmenybes pasekme 8-0!

Balti — D. Kulyk, juodi — P. Vaitonis.

1.d4 Žf6 2.c4 c5 3.d5 b5 4.e:b5 e6 5.Žc3 e:d5 6.Ž:d5 Rb7! (varijanto mintis: už laikinai paaukotą pėstininką b5, greičiau išvesti figūras). 7.Rg5 R:Žd5 8.R:f6 V:f6 9.V:d5 V:b2 (Juodieji įgauna persvaros. Po geriausio baltųjų ėjimo 10.Bd1 Vb4+ ir jei 11.Vd2 c4!) 10.Ve4+ Re7 11.Bb1 V:a2 12.Bd1 Va5+ 13.Bd2 d5! 14.V:d5 0-0 15.Va2 Vb4 16.e3 Rf6 17.Kd1 Žd7! (Įdomi žirgo auka. Jei 18.B:d7 Bd8 19.B:B B:B+ ir baltų karalius atsidurtų mato grėsmė) 18.Žf3 Žb6 19.Rd3 Za5? (Čia greitesnį išlošimą siūlė Rc3 ir jei 20.Bc2 Bfd8) 20.Vc2 Žc3+ 21.Ke1 h6 22.Kf1 Ž:b5 23.g3 Ža3 24.Vc1 Bab8 25.Kg2 Rb2 26.B:b2 V:B 27.V:c5 Bfd8 28.Žd4 Vb7+ 29.e4 Vd7 30.V:a3 V:d4 31.Bd1 Bdc8 32.Ve7 ir juodi po kelių ėjimų laimi su atnaujintu karaliaus puolimu.

Diagramoj padėtis po 17... Žd7!

P. Vaitonis

D. Kulyk

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE CALL LO 3-7291

STillwell 4-5875 RILEY BROS. INCORPORATED Veikia daugiau kaip 75 metus Tikrojo Barre, Vt. granito PAMINKLAI Visom katalikų kapinėm 48th St. ir Laurel Hill Blvd. 52nd St. ir Queens Blvd. Prie ėjimo į Calvary Cemetery WOODSIDE 77, N. Y. Skyrius: prie Haven Cemetery var-tų, Bronx Pkwy., Hawthorn, N. Y.

Liet. Gen. konsulato ieškomi asmenys

Amforowicz, Nikodem, iš Jonyzdžių k., Skiemonių val., Utenos ap. Andriukaitis, Vaclovas Andziulevičiūtė, Marė, Prano d., iš Zaliosios k., Liubavo v., Marijampolės ap. Apanavičius, Ciprijonas Bauža, Jonas, Antano sūnus Bernatavičius, Vaclovas, Klemenso sūnus. Bilbokas, sūnus ir duktė Juozo Bilboko, kilusio iš Zaliosios k., Liubavo val., Marijampolės ap. Bučys, Jonas, Stanislovo sūn., g. 1917 m., Klemiškės km., Klaipėdos krašte Butkus, Stasys, gyvenęs Čikagoje Capaitienė-Sandaraitė, Petronėlė Derenčius, Albinas Didžiakienė-Antanaitytė, Marijona, ir sesuo Dudienė, Marcelė, Bernardo dukt., iš Joniškėlio val., Biržų ap. Dijokas, Aleksandras Dudienė-Antanaitytė, Marcelė ir sesuo Didžiakienė, Marijona, Bernardo dukt., iš Joniškėlio val., Biržų apskr. Gibavičius, Antanas, iš Kociolkų k., Andriejavo val., Suvalkų ap. Girnius, Jonas ir Mykolas, Jurgio sūnus, kilę iš Švenčionių apskr., Vilniaus krašto, išvykę į Braziliją Jurevičienė, Leonora Jurgutis, Polikarpas ir Stasys.

PADEKA

Lietuvių radijos korporacijos metinis didysis piknikas įvyko rugpiūčio 3 Romuvo parke, Brocktone. Piknikas turėjo didelį pasisekimą, dėka gausiai atsilankiusios publikos ir mūsų talininkų bei rėmėjų.

Nuoširdžiai dėkojame varžybų dalyviams, teisėjams ir ypač aukujusiem dovanas: Mrs. Emilijai Rupliūtei McCormack ir jos vyrui adv. Edw. J. McCormack, demokratų kandidatui i Attorney General, sen. John F. Kennedy, Terry's Specialty Shop, Davis Millinery, Sullivan Shoe Store.

Nuoširdus aciū pikniko nenuilstamiems darbininkam, kurie aukodamiesi daug dirbo, lietuviškiem laikraščiam bei radijo valandėlei, garsinusiems mūsų pikniką.

Už visų talką ir paramą didžiai dėkingi.

St. ir V. Minkai

Sena ir nauja

Senų pažiūrų berniokas: — Sutik už manęs tekėti, tai mudu ranka rankon eisime per visą gyvenimą.

Naujų laikų mergiotė: — Ką reiškia eisime? Ar tu niekada nemanai turėti automobilio?

CARL HOPPL'S Valley Stream Park Inn OPPOSITE STATE PARK near Merrick Rd., Valley Stream, L. I. Tel. VA 5-6035

Polikarpo sūnus, iš Kretingos Kardokienė-Pakutkaitė, Agota, vyras Kardokas, Antanas Kasauskas, Nikodemas Kazakienė-Lukienė-Dijokaitė, Elena, gyvenusi Čikagoje Kazlauskas, Kostas ir žmona Sofija Medelis, Juozas, Pijaus sūnus Mesišauskaitė-Vilčinskienė, Julija Medzviaga, Antanas, Juozo sūn., gyveno Mechanicville, N.Y. Miliauskas, Juozas, Stasio sūnus Navickas, Alfonsas, Vinco ir Kristinos sūn. Paplauskienė, Monika, Antano duktė Polikaitis, Petras ir žmona Marija Salna, Juozas, Mykolo sūnus, iš Grybėnų km. Sandaraitė-Capaitienė, Petronėlė Sangavičius, Mykolas Šetkauskas, Česlovas, iš Miklausių km., Sangrudos valsč. Sinkevičius, Antanas ir jo šeima, gyvenę Bostone Šiupšinskas, Jonas, Jono sūn., iš Žiupos vienk., Stakliškių val., Alytaus ap. Skarupskas, Anupras, Klemen-sas ir Stasys, Stasio ir Barbaros sūnus, iš Mašiškio vienk., Šėtos val. Skazenaite, Kazė-Regina Smailys, Petras ir Simas Smitka, Jurgis Stonys, Jonas, Jurgio sūnus, gyvenęs Toronto, Ont. Surdokas, Česlovas, iš Miklausių km., Sangrudos valsč. Tarasevičius, Petras Truskienė-Paškevičiūtė, Elena Vijunas, Vladas, Simono sūnus, gyveno Detroit, Mich. Vilčinskienė-Medišauskaitė, Julija Vindašienė, Ona, ir sūnus Vindašius, Vytautas

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N.Y.

Gripsholm Restaurant Inc. 324 EAST 57th STREET NEW YORK 22, N. Y. Finest Swedish Smorgasbord Luncheon—Cocktails—Dinner Air Cooled PL 9-6260

For Summer Fun and Sun... HOTEL GRENVILLE One of Bay Head's oldest established hotels with bathing directly from your room. Excellent home-cooked foods and homey atmosphere for all the family. Spacious dining room serving the public 3 meals daily. Walk to catholic church, Under New Owner- Management Hotel Grenville Phone TW 2-9883 345 Main Avenue, Bay Head, N. J. Private and protected beaches

Banquets, wedding receptions all social Functions service for 1000 persons no party too small Luncheon & Dinners Daily From \$3.25 Sunday Dinners from Noon to 9 P.M.

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS 3423 FULTON STREET TELEFONAS: BROOKLYN 8, N. Y. APplegate 7-0349

PARDUODAMA su NUOLAIDA:

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- HI-FI FONOGRAFAI,
- IGROJIMO APARATAI (Tape Recorders),
- VOKISKI BEI VIETINIAI RADIJAI,
- ORO VESINTUVAI (air cond.) ir LANGAM VENTILIATORIAI

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi.

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA. DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak. Pirmadieniais iki 6 val. vak.

TALARSKI

FUNERAL HOME LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 MAPLE AVENUE, HARTFORD, CONN. Malonai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose prieinama kaina Tel. CHapel 6-1377

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders), Kreiptis —

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VI 7-4477

Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak., sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk Cia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

THE Kings County SAVINGS BANK

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

135 Broadway prie Bedford Avenue 539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave. Member Federal Insurance Corporation

NEW YORKO NAUJIENOS

Darbininko metinis piknikas bus šį sekmadienį Lindene,

Laisvės parke, 340 Mitchel Ave. Kviečiami kuo daugiau atsilankyti New Jersey lietuviai. Bus įvairių pramogų, šokiai nuo 5 iki 9 v.v. Veiks didelis spaudos kioskas.

Laimutė Grauzinienė,
Lietuvos Igaļoto Ministerio Pietų Amerikai žmona su dukra Mildute, studijuojančia architektūrą Montevideo universitete, atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes aplankyti giminių. Iš Chicago ji atvyksta į New Yorką, kur dalyvaus Pasaulio Liet. Bendruomenės seime. Apistos pas dr. Henriką Lukasevičių.

Lietuvos pašto ženklų paroda, kaip praneša N.Y. Liet. Filat. draugijos sekretorius V.W. Aloņes, atšaukiama. Paroda buvo numatyta surengti PLB seimo metu.

Liet. vyčiai
įrašė į juostą vaidinimėlių apie šv. Kazimiera. Vaidinimėlis tęsiasi 12 minučių ir bus perduotas per radiją Philadelphiaje Lietuvos vyčių seimo metu. Vaidinimėlių režisavo ir tvarkė Juozas Boley—Bolevičius.

Kun. J. Švagždys,
Brocktono vienuolyno seserų kapelionas, rugpjūčio 11 vykdamas atostogų pas savo seserį ir Elizabetą, buvo sustojęs pranciškonų vienuolyno ir aplankė Darbininko redakciją. Jis yra buvęs ilgametis LDS pirmininkas ir rūpinęsis Darbininko leidimu. Jo pasitikti iš Elizabetho buvo atvykusi sesuo V. Budreckienė su dukra Veronika, kurios taip pat apžiūrėjo Darbininko spaustuvę bei aplankė redakciją.

Petras J. Montvila
buvo išvykęs į Cape Cod, Mass., kur savaitę praleido atostogaudamas Audronės viloje.

Lituanus žurnalo
naujas numeris baigiamas paruošti spaudai. Bus išleistas prieš PLB seimą.

Parduodami labai pigiai, keturi kambarių baldai. Kreiptis vakarais: 307 So 3rd St., 5th Floor, Apt. 19. Brooklyn 11, N. Y.

Vaikščiokite atsargiai ir tvarkingai, jei nenorite mokėti pabaudos

New Yorke nuo rugpjūčio 8 įvestos pabaudos pėstiejiems. Bus baudžiami dviem doleriais: tie pėstieji (jaywalkers), kurie nesilaikys eismo taisyklių: eis pro raudonas šviesas arba ženklus "Don't Walk", eis skersai gatvę kur papuolė, o ne prie jų susikirtimo; eis įstryžai nuo vieno gatvės kampo į kitą; neklausys policininkų nurodymo ženklo. Pabaudos bus galima sumokėti paštu, bet geriau vengti tų pabaudų ir saugoti savo gyvybę.

Dr. M. Slapšys,
NCWC tarnautojas, išvyko trijų savačių atostogų į Amerikos pietų vakarus.

J. Ginkus,
praleidęs atostogas Cape Cod, Audronės viloje, sugrįžo vėl į savo saldinių krautuvę ir dabar uoliai platina bilietus PLB seimo koncertui ir banketui.

Kun. V. Dabušis
išvyko atostogų į ALRK jaunimo stovyklą, kur šiuo metu yra atkų sendraugių poilsio savaitė.

LIETUVIŲ PAVYZDINĖ PAMOKA BOSTONO KOLEGIJOJE

Bostono kolegijoje magistrės laipsnį įsigijo sesuo **Elzbieta Zemaitytė**. Ji priklauso Nukryžiuotojo Jėzaus seserų kongregacijai. Prieš porą mėnesių buvo išrinkta į kongregacijos tarybą Brocktone generalės motinos padėjėja. Vienuolė yra nuo 1935 m. Per tą laiką yra dirbusi lietuvių parapijų mokyklose Pensylvanijoje ir N. Anglijoje. Kilusi iš Scranton, Pa., kur tebegyvena jos tėveliai; brolis yra kunigas — Vytautas Zemaitis, Scranton, Pa.

Bostono kolegijoje pedagoginius mokslus baigė magistrės laipsniu. Tam mokslo laipsniui gauti, be kitų egzaminų, reikėjo praveisti pavyzdinę pamoką iš kurios nors svetimos kalbos. Sesuo Elzbieta pamokai pasirinko lietuvių kalbą. Prieš visą gausią auditoriją Graduate School pravedė pamoką tema "Lietuvių tautos dvasia liaudies dainose." Parinko lengvą tekstą ir kalias liaudies dainas, kaip "Saulutė tekėjė", "Kampe tupi", "Tykiai, tykiai", "Nusi-leido saulutė" ir k. Būdamą pati ir muzikė, įstengė visą auditoriją paversti jai pritariančių "choru", ypač visiems patiko kartoti priegiesmį (refreną) "rai

rai, rita tai". Visi tik ir laukė ženklo, kad įsijungtų į dainą. Savo pamokoje sesuo Elzbieta atskleidė lietuvių tautos lyriškumą, susimąstymą, melancholiškumą, susijusį su tautos charakteriu ir praeitimi, turėjusią ir tebeturinčią skaudžių ir sunkių išgyvenimų.

Pamoka visiems labai patiko. Prof. Pierre D. Lambert, Ph. D., sesers Elzbietos pavyzdinę pamoką įvertino auksčiausiu laipsniu. Seserys uršulietės paprašė, kad joms padėtų panašią folklorinę pamoką praveisti Maine valstybėje organizuojamam festivalyje, kur dalyvaus įvairių akademijų mergaitės.

Sesuo Elzbieta yra Amerikoje gimusi lietuvaitė. Lietuvių kalbą gerai moka žodžiu ir raštu.

Nukryžiuotojo Jėzaus seserys šiom dienom neteko sesers **Barboros Ričiūtės**, kuri ilgokai ir sunkiai sirgo. Mirė rugpjūčio 6., palaidota vienuolyno Kapinėse Brocktone rugpjūčio 8. Gedulingas pamaldas laikė kun. A. Ežerskis, lietuvių šv. Pranciškaus parapijos klebonas Wilkes—Barre, Pa.; jam asistavo Brocktono vienuolyno kapelionas kun. J. Švagždys ir kun. Vytautas Zemaitis iš Scranton, Pa. Velionė buvo 48 metų, kilusi Chester, Pa. Vienuolynė išbuvo 27 metus. Daugiausia rūpinosi senelių slaugymu.

Atitaisymas. Praėjusiame Darbininko nr., rašant apie jubiliejines iškilmes Brocktono vienuolyno rugpjūčio 2, buvo parašyta, kad 25 metų sukaktį minėjo ir sesuo Margarita. Turėjo būti sesuo **Magdalena**, novicjančių prefektė.

Išnuomojamas gražus kambarys su baldais ir atskiru įėjimu vienam asmeniui. Galima naudotis virtuve. Kaina prieinama. 493 Pine St., Brooklyn 8, N.Y. Kreiptis į J. Stanat. Stotis — Euclid Ave.

Išnuomojamas 7 kambarių butas su gydytojo ofisu Grand St. ir Union Ave. kampas. Kreiptis: Misiūnas, 502 Grand St., tel. EV 4-8934

**William J. Drake-
Dragūnas**
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas Jamaica 6-7272

NELAIMĖ MIGLOJE
Newport, R.I., rugpjūčio 7 dėl miglos susidūrė du transportiniai laivai (tankeriai). Laivas "Gulfoil" buvo tuščias ir iš Providence plaukė į Port Arthur, Tex.; antrasis "Graham" iš Newarke į Providence vežė 650,000 galonų žibalo. Laivams susidūrus, žibalas užsidegė. Siaubingams gaisre žuvo 15 igulos narių ir 36 sužeisti.

LAWRENCE, MASS.

Prel. Pr. Juras rugpjūčio 3 Al. Juozoko privačioje vasarvietėje suruošė iškylą bažnyčios tarnams ir kolektoriams bei jų šeimoms. Tokios iškylos būva kasmet.

Palangos parke prie ežero rugpjūčio 17 įvyks metinis parapijos piknikas. Bus įdomi programa, gausūs užkandžiai. Visi lietuviai kviečiami kuo daugiau atsilankyti ir paremti parapiją.

Prel. Pr. Virmauskas, ryšium jo pakėlimu į prelatus, prisiminė Lawrence dienraštis "The Evening Tribune". Prel. Pr. Virmauskis Lawrence buvo klebonu 13 metų.

S.J.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APplegate 7-7083

Rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiai yra pats gražiausias laikas vasarėjimui, o **S. ir M. LUŠIŲ VASARVIETĖ** tinkamiausia poilsio vieta. Erdvūs ir gražūs kambariai, arti geriausi paplūdimiai, vešlių medžių apsupta sodyba, pušynai, žalumynai... Sveikas, gerai paruoštas maistas. Šeiminkai maloniai kviečia atsilankyti visus. Adresas: Mrs. M. Lušys, Colonial Inn, Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Telef. BUZZards Bay 3251.

BOSTONO ŽINIOS

Brocktonan į seserų rėmėjų pikniką, kuris bus Darbo dienos šventėje — Labor Day, rugsėjo 1, pirmadienį, autobusai išvažiuos nuo Lietuvių Piliečių klubo 9 val. ryto.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu New Yorke įvykstančių banketo ir koncerto bilietus galima gauti Bostone:

1. Lietuvių Enciklopedijos leidykloje 265 C St., So. Boston, 27, Mass. Tel. AN 8-7730
2. Onos Ivaškienės — baldų parduotuvėje 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-4618
3. B. Kalvaičio ir V. Stelmo-ko Real Estate įstaigoje 389 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-6030
4. Pas visus Lietuvių Bendruomenės Bostono Apygardos ir Apylinkės Valdybų narius.

Šv. Petro parapijos CYO benas vyksta į Chicago dalyvauti Amerikos legionininkų suvažiavime. Kelionei lėšas telkia Dariaus postas. Tam reikalui rugpjūčio 21-23 rengiamas karnavalas.

N. Anglijos LDS apskričio suvažiavimas šaukimas šv. Petro parapijos salėje rugsėjo 21. Visos kuopos prašomos iš anksto išrinkti ir prisijusti savo atstovus. Kviečiami ir atskiri nariai, ypač iš tų vetovių, kur nėra kuopų.

Bostono skautai ir sakutės į tautinę stovyklą išvyksta rugpjūčio 15, Zolinėje, 7 val. vak. nuo Tautinės Sąjungos namų. Važiuoja specialiu autobusu 18 skautų ir 10 sakautų. Į Bostoną grįžta rugpjūčio 31. Tautinės stovyklos adresas: Highland State Recreation Area, Lithuanian Scout Camp, Milford, Mich. Tel. MUtual 4-8161.

BARASEVICIUS ir SČNUS FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. ANDrew 8-2590

Waitkus FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
niausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRČNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

**J. B. Shalins-
Šalinskas**
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiame garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. VIRginia 7-4499

DARBININKO METINIS PIKNIKAS

bus rugpjūčio-August 17

LINDEN, N. J. Laisvės Parke-Liberty Park

340 Mitchell Ave.

PROGRAMOJE:

dainos, žaidimai, šokiai, grojant Edie Andrews orkestrui
Bus spaudos kioskas su naujaisiais leidiniais,
devocijonalais, maldaknygėmis

Pradžia 2 val. p.p.,

šokiai nuo 5 iki 9 v.v.

Įėjimo auka 90 ct.

New Jersey lietuviai kviečia į svečius iš New Yorke bei Brooklyno!

Autobusas iš Brooklyno išeina 1:30 val. p.p. nuo pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave ir 910 Willoughby Ave. kampas. Prie Apreiškimo parapijos sustoja 2 val. p.p.

T. T. Pranciškonai, Darbininko leidėjai, kviečia visus atsilankyti jų piknike!